

NØGLETAL FOR
BUSINESS REGION AARHUS

frekvens

Business Region Aarhus
Den Østjyske Millionby

Business Region
Aarhus

2019

MED SAMME FREKVEN

Viden om den østjyske byregion får større værdi, når den ses sammen med viden om de kommuner den er bygget op af, og nogle gange hele landet. Viden er ikke en ø.

Viden om ét område får større værdi, når den sættes sammen med viden om andre områder, den er forbundet med. Viden er ikke single.

Viden om det enkelte år får større værdi, når den forstås sammen med viden om andre år, og man kan se udviklingen. Viden er ikke et engangskrus.

Tanken bag denne rapport-serie er derfor med samme frekvens en gang om året at give et overblik over udviklingen i de 12 kommuner og i Business Region Aarhus som et hele.

Udgivelse

Business Region Aarhus, januar 2020

Foto

Hedensted, Horsens, Odder, Randers, Syddjurs og Aarhus kommuner

Redaktion og analyse

STRAN – strategi og analyse,
Center for kommunalstrategisk viden

INDHOLD

BORGERNE

Borgerne er byregionens stærkeste ressource og dybeste omdrejningspunkt. Deres uddannelse, beskæftigelse, indtjening, fritidsliv, fællesskaber, deltagelse, tilfredshed, børn, sundhed og meget andet er altafgørende for, hvordan byregionens tilstand er, og hvilken fremtid den kigger ind i.

s. 6

ERHVERVSLIVET

Erhvervslivet er en vigtig byggesten for beskæftigelse, vækst og aktivitet, og dermed også for de østjyske kommuners muligheder for at tiltrække borgere og udvikling.

s. 20

KLIMA & BÆREDYGTIGHED

Bæredygtighed har fået en global betydning som grundlag for at handle på ansvarlige måder. I økonomien, i politikken, i virksomhederne, socialt og i de enkelte husholdninger.

s. 34

ØSTJYLLAND I VÆKST

Du står nu med det første nummer af FREKVENS i hånden. Her kan du dykke ned i tal, der blandt andet fortæller om erhvervslivets forudsætninger for at drive forretning, og generelt blive klogere på vores styrkepositioner og potentiale for at generere vækst i Østjylland.

De østjyske kommuner i Business Region Aarhus vil være med til at sikre det bedste erhvervsklima for virksomhederne. Derfor er det nødvendigt, at de østjyske initiativer afspejler behovene hos virksomhederne og hos virksomhedernes ansatte. FREKVENS kan give input til nye initiativer, der vil gavne østjyderne, virksomhederne, kommunerne og hele landet.

I FREKVENS-serien kan du bl.a. blive opdateret på befolkningsudvikling, uddannelsesniveau, pendlingsmønstre og adgang til arbejdskraft i Østjylland og i din egen kommune og hele landet.

Business Region Aarhus vil videreudvikle det største vækstområde uden for hovedstaden. Bæredygtig vækst

skaber nye virksomheder, arbejdspladser og bidrager til et godt liv for alle. Vi har fingeren på pulsen, når det kommer til at tiltrække investeringer og gøre byregionen attraktiv. De østjyske kommuner er allerede gode til i fællesskab at udvikle løsninger, der gør det nemmere at tiltrække arbejdskraft.

I Business Region Aarhus vil vi holde momentum. For at kunne kalde os en international anerkendt vækstregion og en attraktiv karrieredestination er vi i Østjylland nødt til at dele størrelse, styrker og tiltrækningskraft med hinanden. Vi ser frem til at samarbejde med jer alle om at realisere det uforløste potentiale for bæredygtig vækst med afsæt i et solidt faktabaseret grundlag.

KASPER GLYNGØ, FORMAND, BUSINESS REGION AARHUS OG BORGMESTER
I HEDENSTED KOMMUNE

BYREGIONER

Business Region Aarhus anvendes synonymt med Østjylland (Hedensted, Horsens, Skanderborg, Samsø, Odder, Norddjurs, Syddjurs, Randers, Silkeborg, Favrskov, Viborg og Aarhus kommuner) i denne rapport. Hvor det er muligt, sammenlignes Østjylland med de øvrige danske byregioner:

Trekantområdet: Middelfart, Fredericia, Vejle, Kolding, Haderslev, Vejen, Billund kommuner

Sjælland og øer: de 46 kommuner øst for Storebælt (svarende til Greater Copenhagen uden den svenske del)

Midtvestjylland: Skive, Struer, Lemvig, Holstebro, Herning, Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brandø kommuner (svarende til Business Region MidtVest)

Sønderjylland: Aabenraa, Sønderborg, Tønder, Haderslev kommuner

Storbyregion Esbjerg: Esbjerg, Varde, Fanø kommuner

Nordjylland: de 11 kommuner i Region Nordjylland

Byregion Fyn: Assens, Faaborg-Midtfyn, Odense, Svendborg, Ærø, Langeland, Nyborg, Kerteminde, Nordfyns kommuner

INDBYGGERE (2019):

987.680

Business Region Aarhus' indbyggertal er vokset med 42.000 indbyggere de seneste fem år, svarende til en befolkningsvækst på 4,4 procent.

REDUKTION I CO₂ UDLEDNING
PR. INDBYGGER (2009-2017):

32%

ARBEJDPLADSER (2018):

487.964

ØSTJYLLAND I KORTE TRÆK

BEFOLKNINGS-
UDVIKLING
(2014-2019):

4,4%

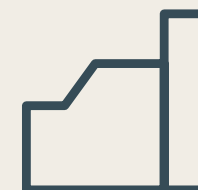
STØRSTE BYER:

Aarhus	277.086
Randers	62.586
Horsens	59.181

Business Region Aarhus har 487.964 arbejdspladser. Det er 5,2 procent flere end i 2016. En del af arbejdspladserne findes hos de 2.967 iværksættere, der startede i 2017.

IVÆRKSÆTTERE (2017):

2.967

BORGERNE

BYREGIONENS RESSOURCER

Borgerne er byregionens stærkeste ressource og dybeste omdrejningspunkt. Deres uddannelse, beskæftigelse, indtjening, fritidsliv, fællesskaber, deltagelse, tilfredshed, børn, sundhed og meget andet er altafgørende for, hvordan byregionens tilstand er, og hvilken fremtid den kigger ind i.

BEFOLKING OG
BEFOLKNINGSUDVIKLING

ALDERSFORDELING

BEFOLKNINGS-
BALANCE

FLYTTEMØNSTRE

UDDANNELSE

SUNDHED

INDKOMST

TRYGHED

Den østjyske sværvægter

Kommunerne i den østjyske byregion vokser. De seneste fem år er folketallet vokset med godt 42.000 indbyggere svarende til en vækst på 4,4 procent. Det er væsentligt over landsgennemsnittet på 3,1 procent og fremadrettet forventes befolkningsudviklingen i de østjyske kommuner også at ligge på et klart højere niveau end udviklingen i resten af landet.

Fremgangen i antal indbyggere skyldes et stort fødselsoverskud og at indvandringen fra udlandet har været væsentligt højere end udvandringen. Men også nettotilflytningen har bidraget positivt til befolkningsudviklingen i form af 6.745 flere tilflyttere end fraflyttere de seneste fem år. Attraktiviteten har haft indflydelse på huspriserne i de østjyske kommuner, som samlet set er de højeste uden for hovedstadsområdet.

Østjyllands udveksling af indbyggere sker især med Syddanmark, og tæt derefter Nordjylland og Vestjylland. Der er desuden en væsentlig andel flytninger til og fra København.

Pendlingen både internt i de østjyske kommuner og ind og ud af

byregionen har generelt været stigende. Der bliver rørt grundigt i gryden hver morgen, hvor over 122.000 østjyder bytter den kommune, hvor de bor, ud med en anden østjysk hvor de arbejder. Samtidig tager 44.000 personer hver morgen på arbejde i Østjylland fra deres bopæl uden for Østjylland. Det er 25 procent flere end i 2013. Trods den stigende indpendling er nettoudpendlingen fra byregionen vokset med 1.700 personer. Skanderborg og Favrskov er de største pendlingskommuner med 50-60 procents udveksling af arbejdskraft med andre kommuner.

Uddannelsesniveaue i Østjylland er lidt højere end i landet som helhed, det vil sige lidt flere, 77 procent, får taget en erhvervs-kompetencegivende uddannelse, og det er knap 2 procentpoint over landsgennemsnittet. Det viser sig også blandt de ledige, hvor der er lidt færre ledige med kun grundskole eller gymnasial uddannelse (28 procent) end på landsplan (32 procent). Andelen af personer med lang videregående uddannelse er væsentligt højere end andre områder i Jylland og på Fyn.

INDBYGGERE, AREAL OG BEFOLKNINGSTÆTHED 2019

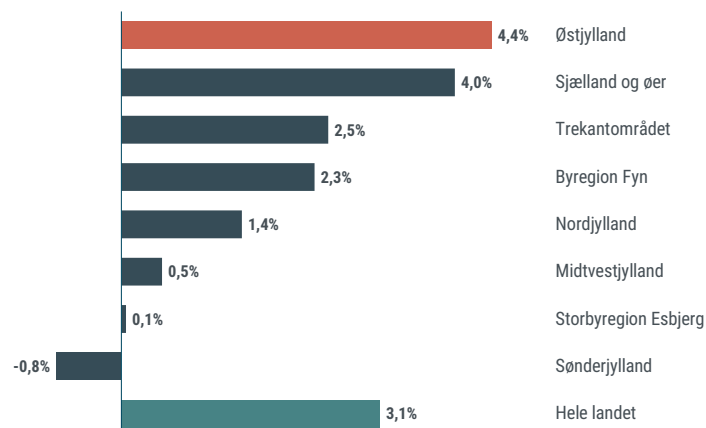
Tabellen viser indbyggertal (1. januar 2019), areal og befolkningstæthed i byregionen og i hele landet.

	Østjylland	Hele landet
Indbyggere	987.680	5.806.081
Areal, km ²	7.251	42.938
Befolkningstæthed, indbyggere/km ²	136	135

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

BEFOLKNINGSUDVIKLING DE SENESTE FEM ÅR

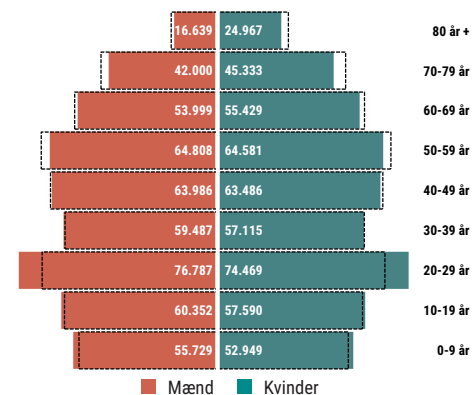
Figuren viser udviklingen i antal indbyggere i byregioner fra 3. kvartal 2014 til 3. kvartal 2019.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

BEFOLKNING FORDELT PÅ ALDER 2019

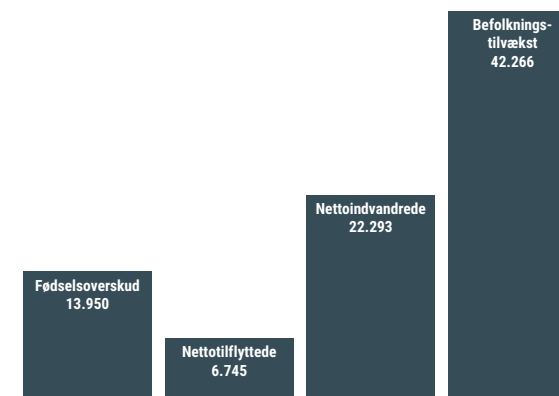
Figuren viser Østjyllands indbyggere fordelt på alder og køn. De stiplede sorte linjer viser fordelingen på landsplan.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

BEFOLKNINGSREGNSKAB DE SENESTE FEM ÅR

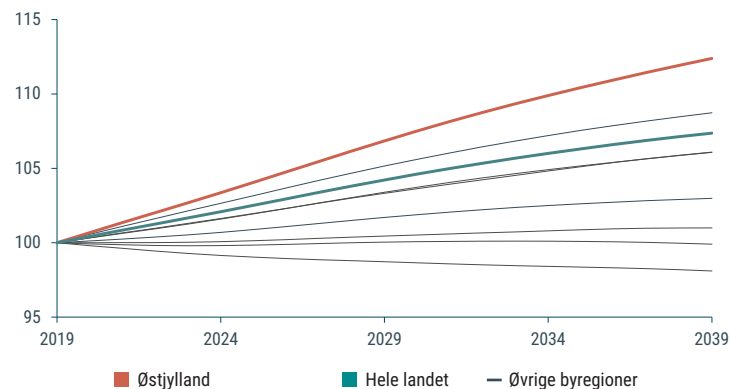
Diagrammet viser, hvordan fødselsoverskud, nettotilflytning og nettoindvandring har bidraget til befolkningsudviklingen i Business Region Aarhus i perioden 2014-2019.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

FORVENTET BEFOLKNINGSUDVIKLING

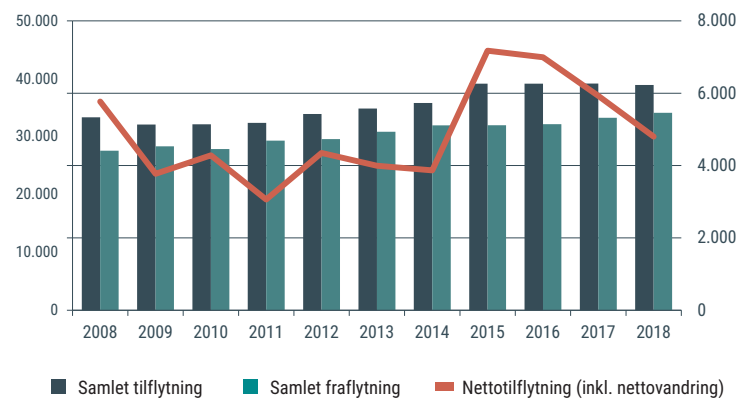
Figuren viser den forventede befolkningsudvikling 2019-2039 (2019=100) i Østjylland, de øvrige byregioner og i hele landet.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

UDVIKLING I FLYTNINGER DE SENESTE TI ÅR

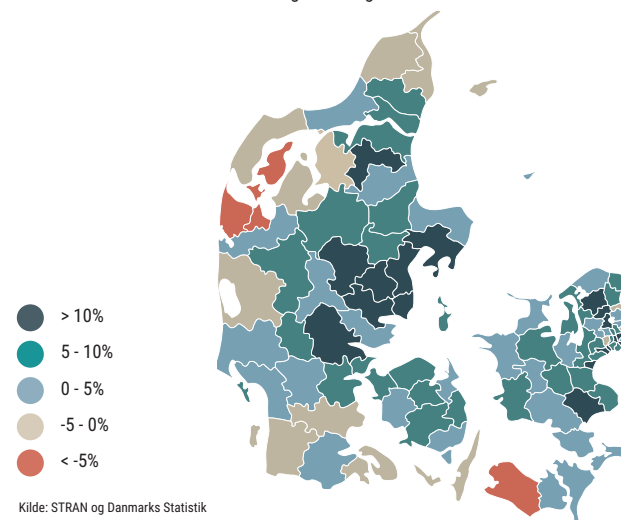
Figuren viser, på venstre akse, udviklingen 2008-2018 i samlet til- og fraflytning (inkl. ind- og udvandring) og på højre akse udviklingen i den samlede nettotilflytning.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

FORVENTET BEFOLKNINGSUDVIKLING

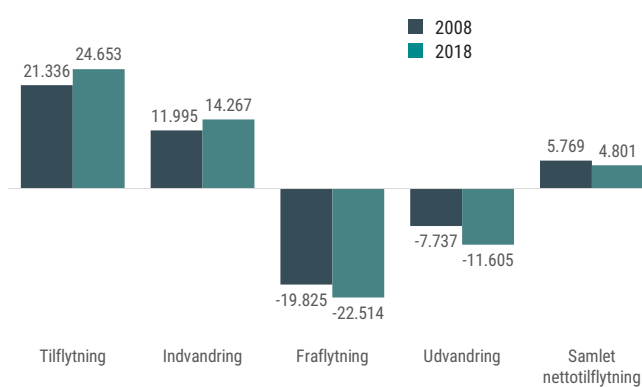
Kortet viser den forventede befolkningsudvikling i kommunerne fra 2019-2039.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

FLYTTEMØNSTRE 2008 OG 2018

Diagrammet viser byregionens til- og fraflytning, ind- og udvandring og den resulterende samlede nettotilflytning i 2008 og 2018.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

essens

987.680

indbyggere i byregionen
bor på 7.251 km². Den
største befolkningsgruppe
er de 20-29 årige

4,4%

De seneste fem år er
befolkningen i byregionen
vokset med 4,4 procent,
svarende til godt 42.000
nye borgere.

16%

af tilflytterne til Business Region Aarhus kom fra Byen København eller Københavns omegn. Størstedelen af tilflytterne kommer fra de landsdele, der grænser op til kommunerne i Business Region Aarhus.

LANDSDELE

I tal og figurer om flytning og pendling opgøres Østjyllands udveksling af borgere og arbejdskraft med de 11 danske landsdele, som er en opdeling af de fem danske regioner:

Byen København: København, Frederiksberg, Dragør, Tårnby kommuner

Københavns omegn: Albertslund, Ballerup, Brøndby, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Lyngby-Taarbæk, Rødovre og Vallensbæk kommuner

Nordsjælland: Allerød, Egedal, Fredensborg, Frederikssund, Furesø, Gribskov, Halsnæs, Helsingør, Hillerød, Hørsholm og Rudersdal kommuner

Bornholm: Bornholms Kommune og Ertholmene

Østsjælland: Greve, Køge, Lejre, Roskilde og Solrød kommuner

Vest- og Sydsjælland: Faxe, Guldborgsund, Holbæk, Kalundborg, Lolland, Næstved, Odsherred, Ringsted, Slagelse, Sorø, Stevn og Vordingborg kommuner

Fyn: Assens, Faaborg-Midtfyn, Kerteminde, Langeland, Middelfart, Nordfyn, Nyborg, Odense, Svendborg og Ærø kommuner

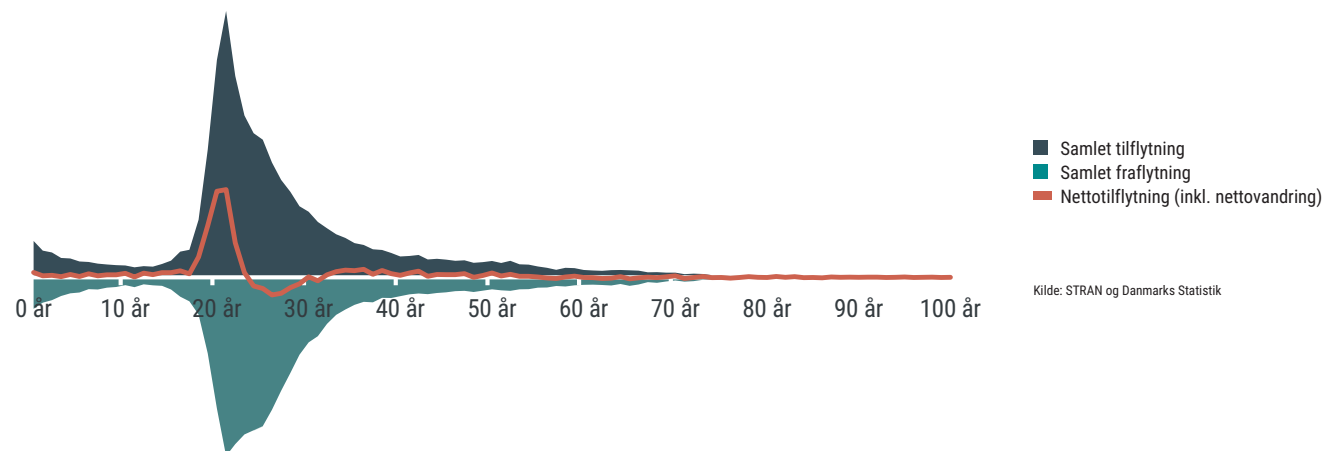
Sydjylland: Billund, Esbjerg, Fanø, Fredericia, Haderslev, Kolding, Sønderborg, Tønder, Varde, Vejen, Vejle og Aabenraa kommuner

Vestjylland: Herning, Holstebro, Ikast-Brande, Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Skive, Struer og Viborg kommuner

Nordjylland: Brønderslev, Frederikshavn, Hjørring, Jammerbugt, Læsø, Mariagerfjord, Morsø, Rebild, Thisted, Vesthimmerland og Aalborg kommuner

FLYTNINGER FORDELT PÅ ALDER 2018

Figuren viser byregionens samlede til- og fraflytninger (inkl. ind- og udvandring) samt den resulterende nettotilflytning fordelt på alder.

HVOR KOMMER TILFLYTTERNE FRA

Tabellen viser, hvilke landsdele Østjyllands tilflyttere kom fra i perioden 2016-2018.

Fra landsdel	Antal tilflyttere 2016-2018	Andel af alle tilflyttere
Syddjylland	19.654	27%
Nordjylland	15.633	21%
Vestjylland (ekskl. Viborg)	13.968	19%
Byen København	8.989	12%
Fyn	6.056	8%
Vest- og Sydsjælland	2.692	4%
Københavns omegn	2.680	4%
Nordsjælland	2.066	3%
Østsjælland	939	1%
Bornholm	263	0%

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

HVOR FLYTTER BORGERNE HEN

Tabellen viser, hvilke landsdele byregionens fraflyttere flyttede til i perioden 2016-2018.

Til landsdel	Antal fraflyttere 2016-2018	Andel af alle fraflyttere
Syddjylland	15.730	23%
Nordjylland	14.599	22%
Byen København	11.826	18%
Vestjylland (ekskl. Viborg)	11.574	17%
Fyn	5.553	8%
Københavns omegn	2.749	4%
Vest- og Sydsjælland	2.447	4%
Nordsjælland	1.912	3%
Østsjælland	933	1%
Bornholm	235	0%

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

essens

56%

af tilflytterne (ekskl. indvandring) til de østjyske kommuner er unge mellem 20 og 29 år.

19.654

personer flyttede i perioden 2016-2018 fra Syddjylland til en af de østjyske kommuner. Næstflest tilflyttere kom fra de øvrige naboer i Nordjylland og Vestjylland.

PENDLINGSMØNSTER 2013 OG 2018

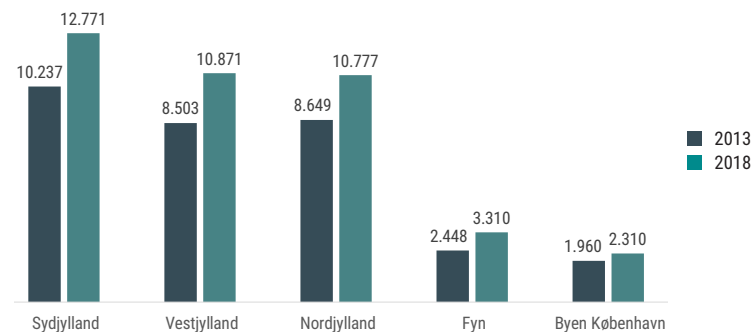
Tabellen viser udviklingen i ind- og udpendling til og fra Business Region Aarhus, og udviklingen i den interne pendling mellem kommunerne i Business Region Aarhus.

	2013	2018	2013-2018
Intern pendling	105.248	122.437	16%
Indpendling	35.050	43.795	25%
Udpendling	43.651	54.059	24%
Nettoudpendling	-8.601	-10.264	

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

HVOR KOMMER INDPENDLERNE FRA?

Figuren viser de fem landsdele, hvorfra der kom flest indpendlere i 2018, og hvordan udviklingen har været siden 2013.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

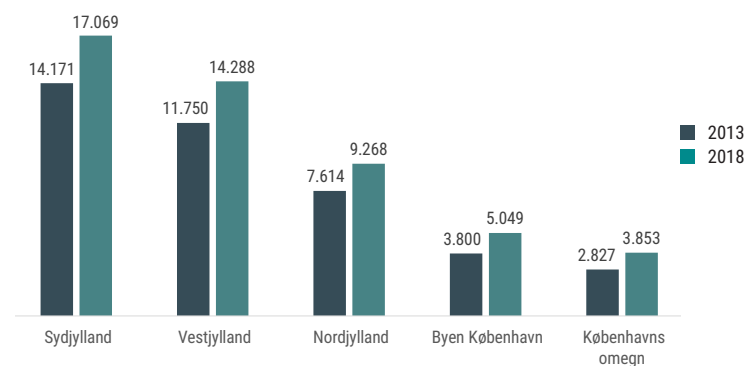
25%

44.000 personer tager hver morgen på arbejde i Østjylland fra deres bopæl i resten af Danmark. Det er 25 procent flere end i 2013. Trods den stigende indpendling er nettoudpendlingen vokset med 1.700 personer.

HVOR TAGER UDPENDLERNE HEN?

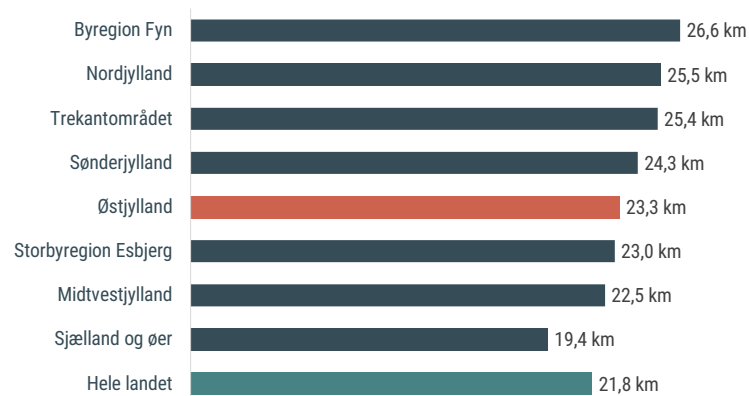
Figuren viser de fem kommuner, hvortil flest af kommunens beskæftigede borgere pendlede i 2018, og hvordan udviklingen har været siden 2013.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

PENDLINGSAFSTAND 2017

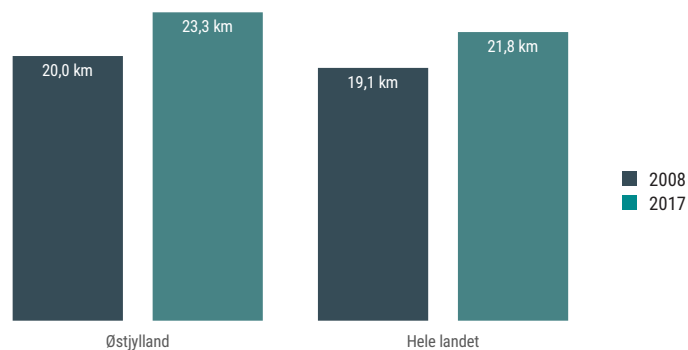
Figuren viser den gennemsnitlige pendlingsafstand for byregioners beskæftigede borgere.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

UDVIKLING I PENDLINGSAFSTAND

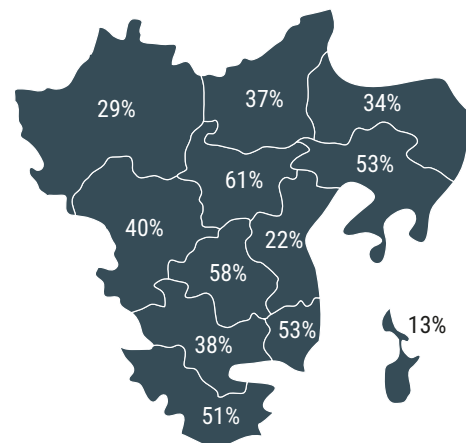
Tabellen viser udviklingen i den gennemsnitlige pendlingsafstand (i km) for byregioners borgere sammenlignet med udviklingen på landsplan.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

ANDEL BORGERE DER PENDLER UD

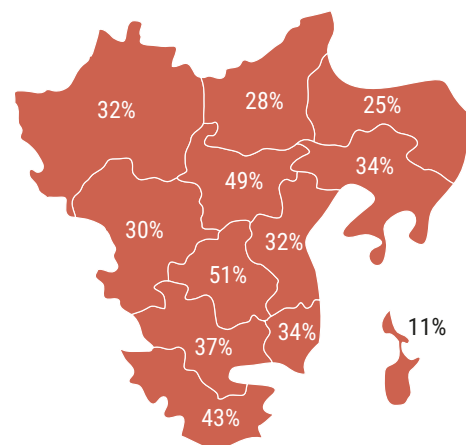
Kortet viser andelen af kommunernes beskæftigede borgere der tager på arbejde i en anden kommune i 2018.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

JOB DER VARETAGES AF INDPENDLERE

Kortet viser andelen af kommunernes arbejdspladser, der varetages af personer der pendler ind i kommunen i 2018.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

essens

16%

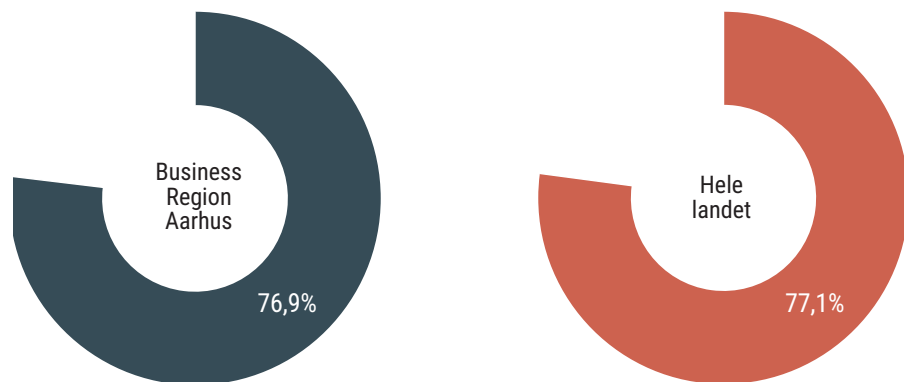
Den interne pendling mellem kommunerne i Business Region Aarhus er vokset med 16 procent de seneste fem år.

23,3

Borgerne i de østjyske kommuner har i gennemsnit 23,3 km til arbejde fra deres bopæl. Pendlingsafstanden er steget med mere end 3 km siden 2008.

ERhvervsFREKVEN 2018

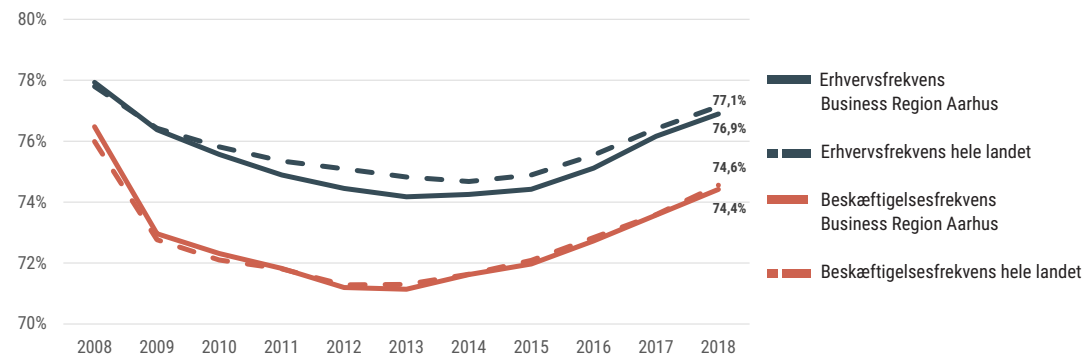
Figurene viser erhvervsfrekvensen i Business Region Aarhus og i hele landet. Erhvervsfrekvens angiver antal beskæftigede og arbejdsløse (arbejdsstyrken) som andel af de 16-64 årige.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

ERhvervs- OG BESKÆFTIGELSESFREKVEN 2008-2018

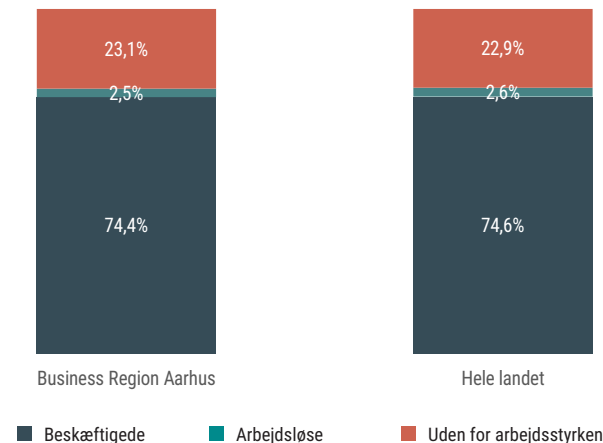
Figurene viser erhvervs- og beskæftigelsesfrekvens Business Region Aarhus og i hele landet. Beskæftigelsesfrekvens angiver antal beskæftigede som andel af de 16-64 årige. Erhvervsfrekvens angiver antal beskæftigede og arbejdsløse (arbejdsstyrken) som andel af de 16-64 årige.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET 2018

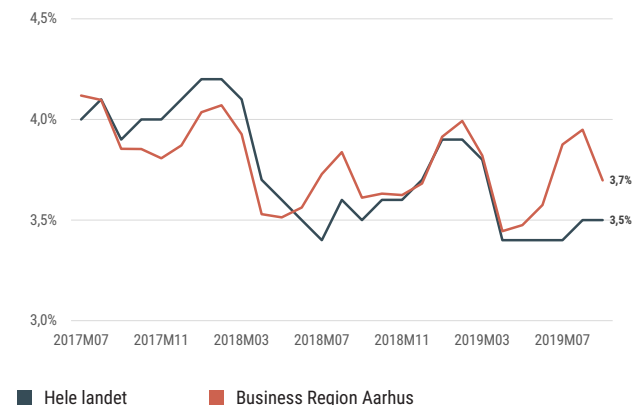
Figuren viser de 16-64 åriges tilknytning til arbejdsmarkedet i Business Region Aarhus og for hele den danske befolkning.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

LEDIGHEDSPROCENT 2017-2019

Figuren viser andelen af arbejdsstyrken i Business Region Aarhus og i hele landet, der er ledige i perioden 2017M07-2019M09.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

UDDANNELSESNIVEAU 2019

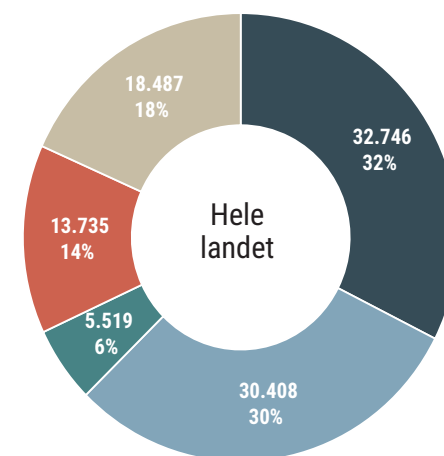
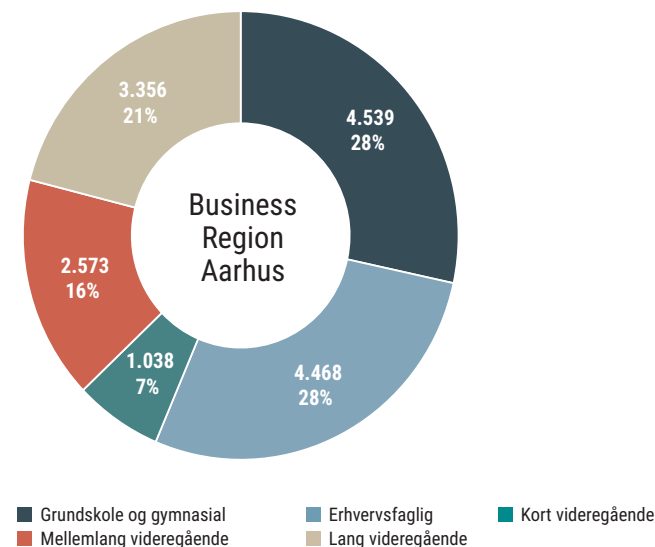
Tabellen viser uddannelsesniveaut for de 25-64 årige i byregioner og i hele landet.

Uddannelse	Grundskole og gymnasial uddannelse	Erhvervsfaglig uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse
Hele landet	24,7%	34,7%	6,0%	18,0%	16,6%
Sjælland og øer	24,4%	30,2%	5,9%	17,6%	22,0%
Byregion Fyn	25,5%	37,3%	5,9%	19,1%	12,2%
Trekantområdet	26,1%	40,0%	6,3%	18,1%	9,4%
Sønderjylland	27,0%	43,5%	5,8%	16,5%	7,2%
Storbyregion Esbjerg	26,4%	42,3%	5,9%	18,5%	6,8%
Østjylland	22,9%	34,6%	6,7%	19,4%	16,4%
Midtvestjylland	26,6%	43,2%	6,2%	17,6%	6,4%
Nordjylland	25,6%	40,8%	5,6%	17,1%	10,9%

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

LEDIGES UDDANNELSESNIVEAU 2017

Tabellen viser uddannelsesniveaut for ledige i Business Region Aarhus og i hele landet.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

essens

21%

af de ledige har en lang videregående uddannelse i bagagen. Det er en højere andel end på landsplan (18 procent).

76,9%

af de 16-64 årige i de østjyske kommuner er en del af arbejdsstyrken, hvilket vil sige, at de enten er i job eller parate til at tage et job. Det er på niveau med landsgennemsnittet.

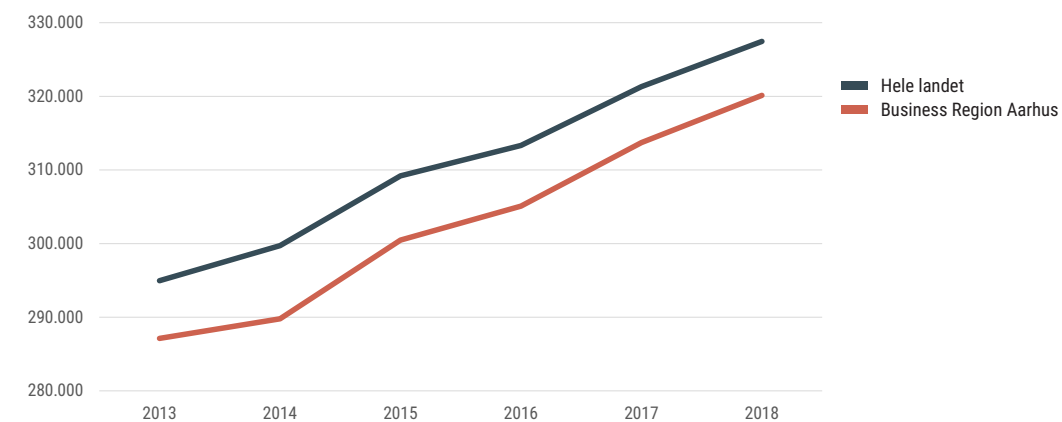
ERHVERVSKOMPETENCEGIVENDE UDDANNELSE 2019

Figurene viser andelen af de 25-64 årige med en erhvervskompetencegivende (erhvervsfaglig eller videregående) uddannelse i byregioner og i hele landet.

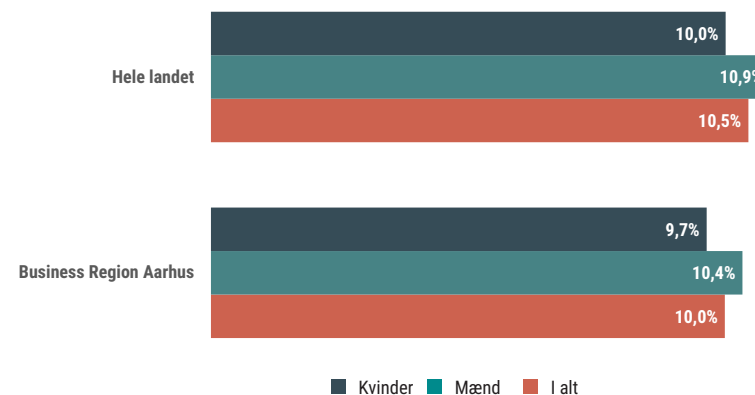
UDVIKLING I INDKOMST PR. INDBYGGER 2013-2018

Figuren viser udviklingen i indkomst pr. indbygger (over 14 år) i Business Region Aarhus og i hele landet.

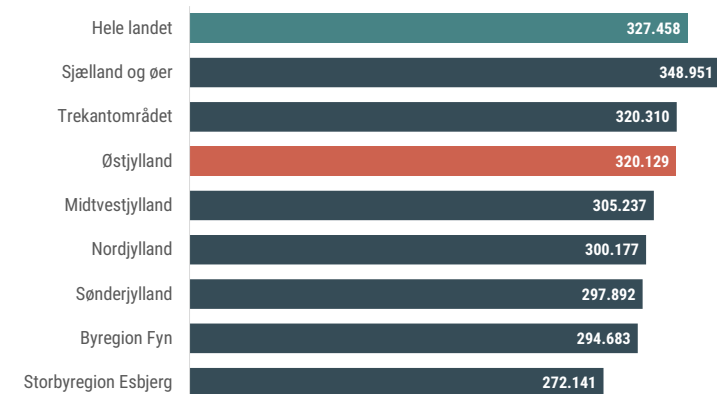
UNGE HVERKEN I JOB ELLER UDDANNELSE 2017

Figuren viser andelen af unge (16-24 år) kvinder og mænd, der hverken er i arbejde eller i gang med en uddannelse.

INDKOMST PR. INDBYGGER 2018

Figuren viser den gennemsnitlige indkomst pr. indbygger (over 14 år) i byregioner og i hele landet.

UDVIKLING I HUSPRISER

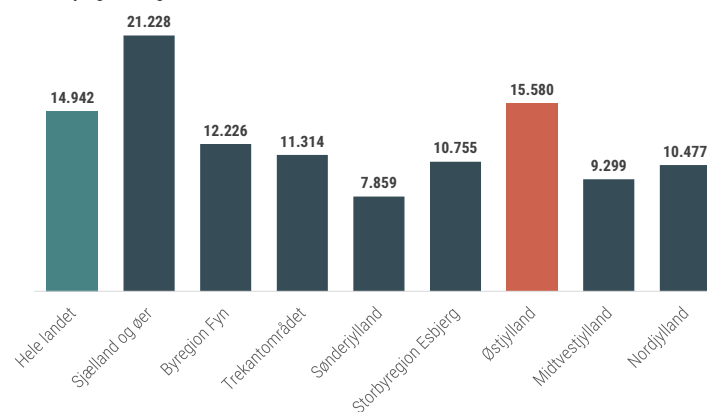
Tabellen viser udviklingen i de gennemsnitlige ejendomspriser (første udbudspris) for parcel- og rækkehuse i byregioner og i hele landet de seneste hhv. fem og ti år, nemlig fra 1. kvartal 2009 og 2014 (2009K1, 2014K1) til 2. kvartal 2019 (2019K2).

	2014K1- 2019K2	2009K1- 2019K2
Sjælland og øer	21%	10%
Byregion Fyn	11%	1%
Trekantområdet	9%	0%
Sønderjylland	3%	-3%
Storbyregion Esbjerg	11%	12%
Østjylland	16%	12%
Midtvestjylland	8%	1%
Nordjylland	10%	13%
Hele landet	20%	8%

Kilde: STRAN og Realkreditrådet

HUSPRISER 2019

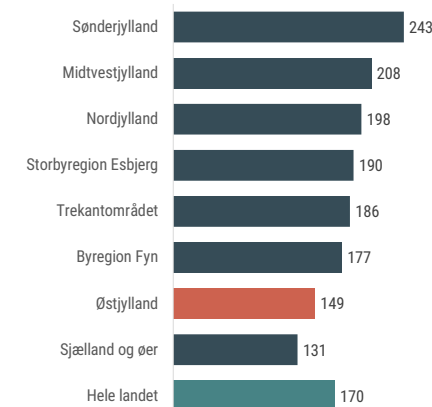
Figuren viser gennemsnitlige ejendomspriser (første udbudspris i kr. pr m²) for parcel- og rækkehuse i 2. kvartal 2019 i byregioner og i hele landet.

Kilde: STRAN og Realkreditrådet

SALGSTIDER 2019

Figuren viser gennemsnitlige salgstider (dage) for parcel- og rækkehuse i 2. kvartal 2019 i byregioner i hele landet.

Kilde: STRAN og Realkreditrådet

essens

10%

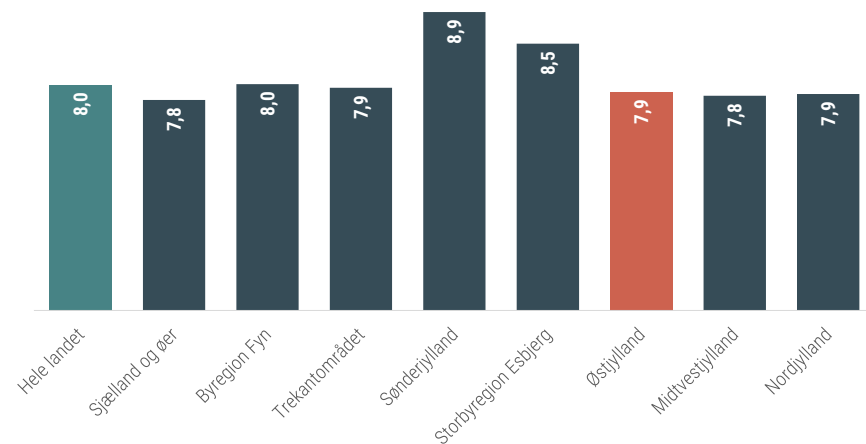
af de unge på 16-24 år er hverken i job eller i gang med en uddannelse. Det er lidt mindre end på landsplan, hvor 10,5 procent ikke er i gang med job eller uddannelse.

320.000

kroner er den gennemsnitlige indkomst pr. indbygger i de østjyske kommuner. Det er lidt under landsgennemsnittet, men højere end i de fleste andre byregioner.

LÆGEBESØG PR. INDBYGGER 2018

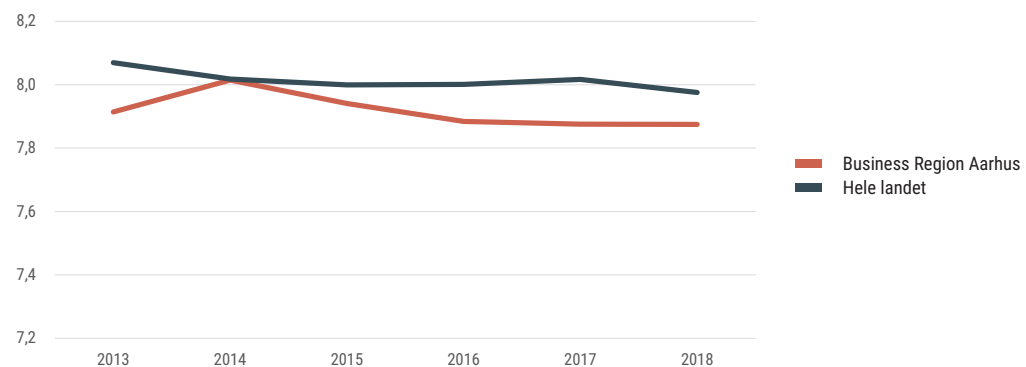
Figuren viser gennemsnitligt antal besøg hos almen og speciallæge pr. indbygger i kommunen, Business Region Aarhus og hele landet.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

UDVIKLING I ANTAL LÆGEBESØG PR. INDBYGGER 2013-2018

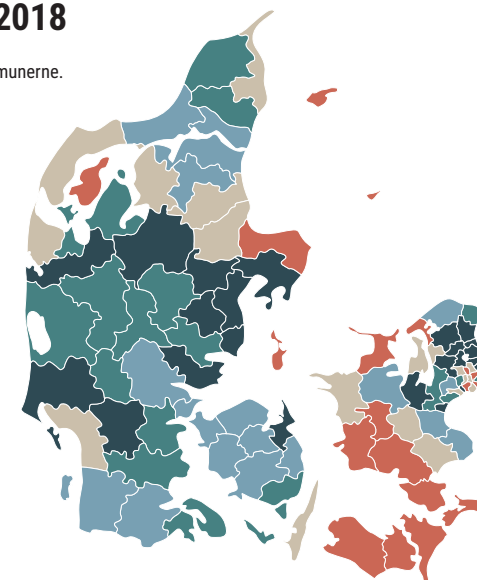
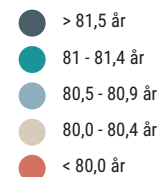
Figuren viser udviklingen i gennemsnitligt antal besøg hos almen og speciallæge pr. indbygger i kommunen og hele landet.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

MIDDELLEVETID 2018

Kortet viser middellevetiden i kommunerne.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

7,9

lægebesøg havde hver indbygger i Business Region Aarhus i gennemsnit i 2018. Antallet af lægebesøg pr. indbygger i Business Region Aarhus har de seneste fem år ligget på niveau med landsgennemsnittet på ca. 8,0 lægebesøg pr. indbygger.

9

ud af de 12 kommuner i Business Region Aarhus har en middellevetid, der ligger over landsgennemsnittet på 80,8 år.

ERHVERVSLIV

STYRKER OG POTENTIALER

Erhvervslivet er en vigtig byggesten for beskæftigelse, vækst og aktivitet, og dermed også for de østjyske kommuners muligheder for at tiltrække borgere og udvikling.

Et erhvervsliv i bevægelse

Der er fremgang i økonomi og beskæftigelse i de østjyske kommuner. BNP er vokset mere end i resten af landet, og stigningen i antal private arbejdspladser er skarpere end i noget andet område i Danmark.

Brancher og ressourceområder

Det østjyske erhvervsliv kan belyses ved at se på udviklingen inden for forskellige erhvervsområder og brancher. Traditionelt grupperes virksomhederne efter om de ligger i primære erhverv, i fremstillingserhverv eller i serviceerhverv.

Ressourceområdestatistikken er en alternativ opdeling af virksomhederne. Formålet med opdelingen er at belyse udviklingen i indbyrdes sammenhængende erhvervsområder, som omfatter hele værdikæden fra de primære producenter over forarbejdning til salgsleddet – fra jord-til-bord princippet. Brancherne er fordelt på otte ressourceområder. I dette afsnit belyses byregionens erhvervsliv både gennem en traditionel branchegruppering og ved at opdele brancherne i ressourceområder. Transportområdet indgår i begge opgørelser og forskellen er at ressourceområdet, udover transportbrancher (luft- og skibsfart, taxi, tog- og bustransport), inkluderer fremstilling, reparation og handel og udlejning af transportmidler.

De østjyske kommuner er samlet set specialiseret inden for ressourceområdet, eller værdikæden, IT/Kommunikation, hvor 33.530 personer er beskæftiget. IT/Kommunikation er i øvrigt en af byregionens erhvervsmæssige styrkepositioner, uanset opgørelsesmetoden.

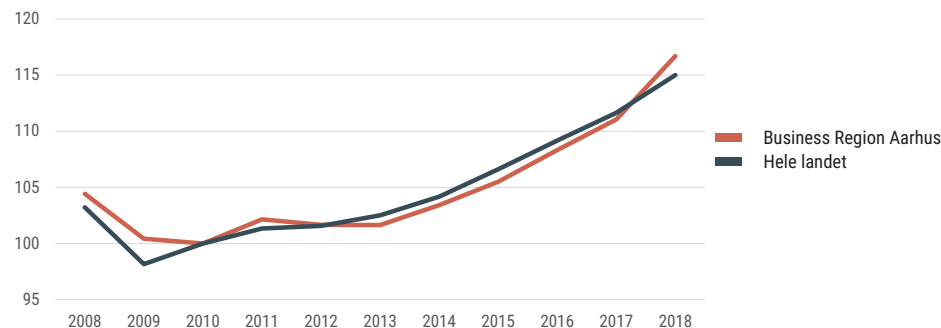
Endnu flere nemlig 74.350 arbejder inden for Bygge/Bolig. På landsplan har området Energi/Miljø tabt beskæftigelse de seneste par år, men i Østjylland er antallet af arbejdspladser vokset med over 6 procent. Også Fødevarer er et vækstområde med en meget høj eksportandel på 33 procent og en omstilling og bevægelse fra primære erhverv over mod støtteerhverv og serviceerhverv.

Ser man i stedet på erhvervslivet gennem en traditionel branchelinse, træder brancherne Videnservice, Industri og Handel frem som erhvervsmæssige styrker i Østjylland.

2.967 nye virksomheder startede i de østjyske kommuner i 2017. Iværksætterne skabte gennemsnitligt 1,5 job og iværksætternes jobskabelse udgjorde 6 procent af byregionens samlede beskæftigelse.

UDVIKLING I BNP 2008-2017

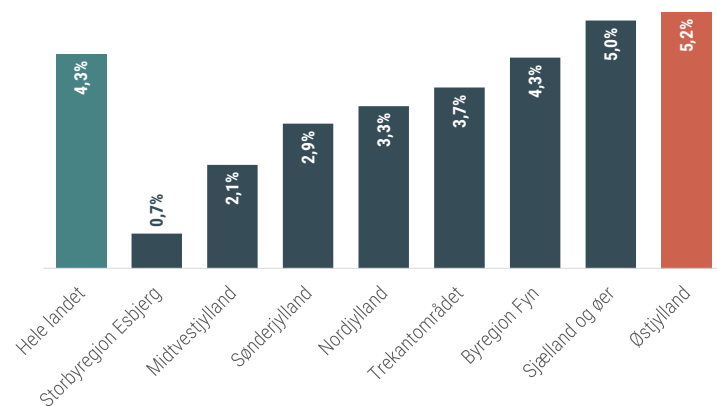
Figuren viser udviklingen i BNP (2010=100) i Business Region Aarhus og i hele landet.

Kilde: STRAN, Aarhus Kommune ("Aarhus i tal") og Danmarks Statistik

ANTAL PRIVATE ARBEJDSPLADSER 2016-2018

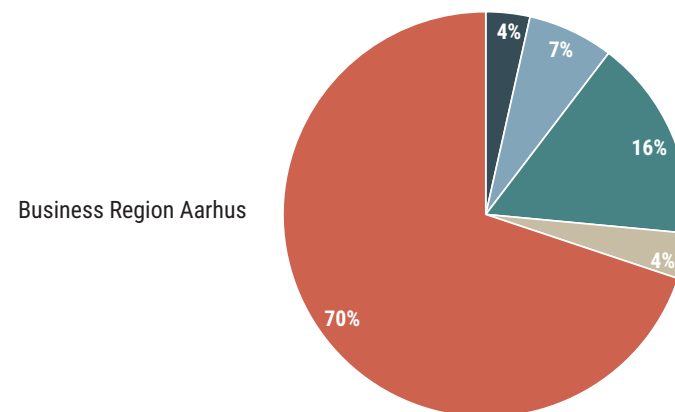
Figuren viser udviklingen i antal private arbejdspladser i byregioner og i hele landet.

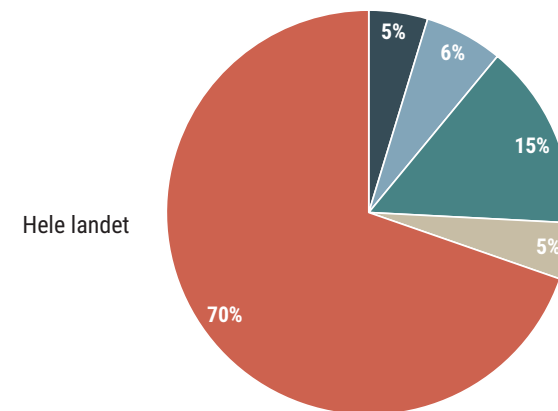
Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

ARBEJDSPLADSER I OFFENTLIG OG PRIVAT SEKTOR 2018

Figureerne viser fordelingen af arbejdspladser på den offentlige og private sektor i byregionen og i hele landet.

- Offentlig administration, forsvar og politi
- Undervisning
- Sundhed og socialvæsen
- Øvrig offentlig sektor
- Private arbejdspladser

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

ARBEJDSPLADSER 2018

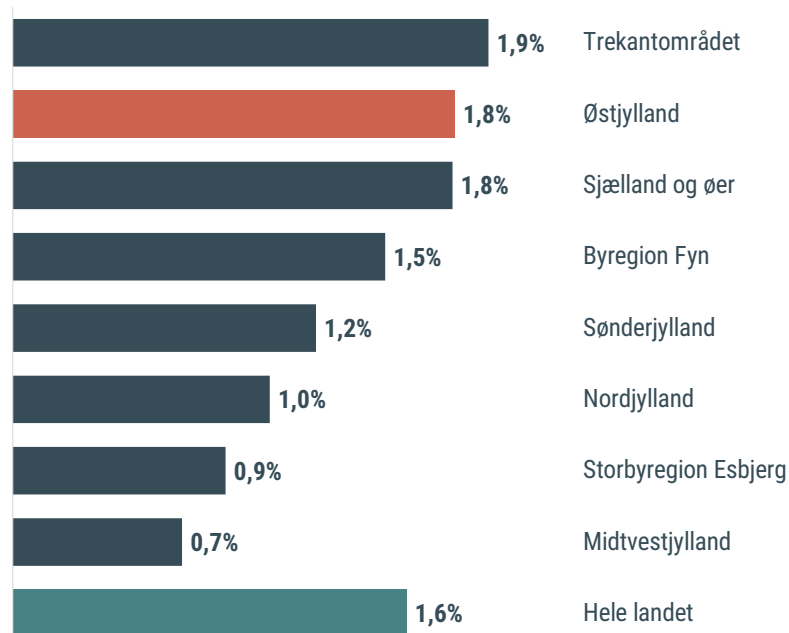
Tabellen viser antal arbejdspladser i byregioner, herunder antal arbejdspladser i den private sektor. Tabellen viser også antal arbejdspladser pr. 100 indbyggere i alderen 25-64 år.

	Antal arbejdspladser		Antal arbejdspladser pr. 100 indb.(25-64 år)	
	Alle	Private	Alle	Private
Sjælland og øer	1.366.518	947.156	98	68
Byregion Fyn	201.471	133.137	88	58
Trekantområdet	218.939	158.889	102	74
Sønderjylland	102.923	71.978	91	64
Storbyregion Esbjerg	100.191	70.592	96	68
Østjylland	487.964	340.972	98	68
Midtvestjylland	171.220	126.081	104	76
Nordjylland	281.056	192.372	95	65
Hele landet	2.895.946	2.017.737	97	68

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

LØNMODTAGERE 2018-2019

Figuren viser udviklingen i antal beskæftigede lønmodtagere fra 1. halvår 2018 til 1. halvår 2019 i byregioner og i hele landet.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

essens

487.964

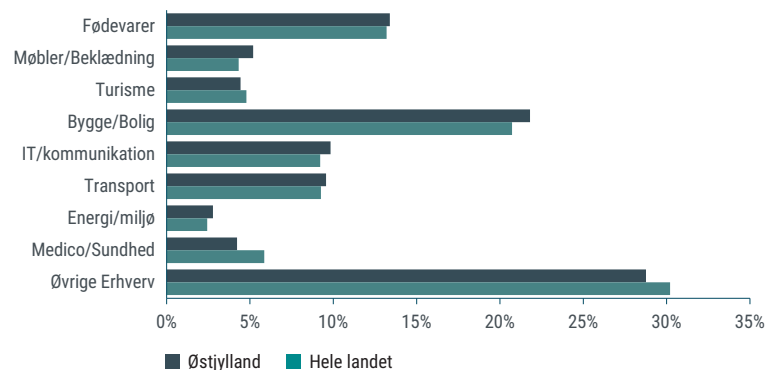
arbejdspladser ligger der i Business Region Aarhus. Det svarer til 98 arbejdspladser pr. 100 indbyggere i alderen 25-64 år. 70 procent af arbejdspladserne er private, svarende til niveauet på landsplan.

5,2%

Fra 2016 til 2018 steg antallet af private arbejdspladser i Business Region Aarhus med 5,2 procent. Det er den højeste stigning blandt de danske byregioner.

ERHVERVSSTRUKTUR 2018 - RESSOURCEOMRÅDER

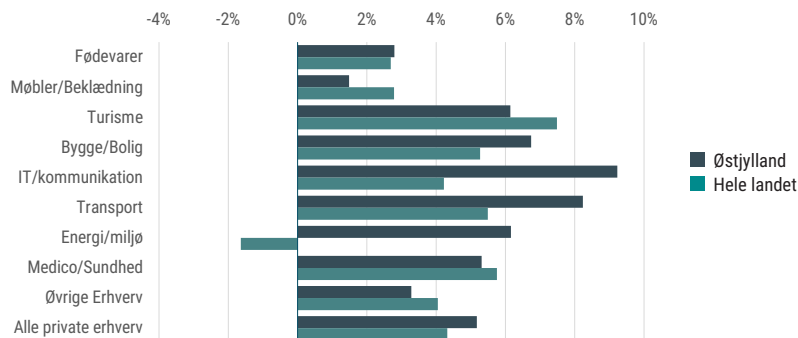
Figuren viser, hvordan de private arbejdspladser fordeler sig på ressourceområder i Østjylland og i hele landet.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

UDVIKLING I ERHVERVSTRUKTUR 2016-2018

Figuren viser udviklingen i antal private arbejdspladser fordelt på ressourceområder i Østjylland og i hele landet.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

PRIVATE ARBEJDSPLADSER 2018- RESSOURCEOMRÅDER

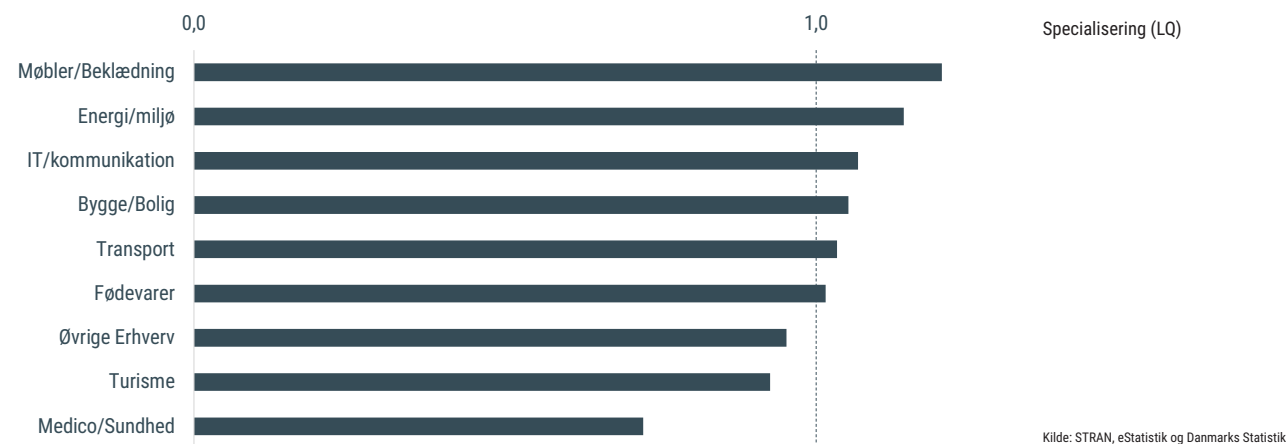
Tabellen viser antal private arbejdspladser i byregioner og i hele landet fordelt på ressourceområder.

Kommune	Fødevarer	Møbler/Beklædning	Turisme	Bygge/Bolig	IT/kommunikation	Transport	Energi/miljø	Medico/Sundhed	Øvrige Erhverv	Alle private erhverv
Sjælland og øer	89.686	33.334	47.033	181.581	110.953	75.434	12.514	74.263	322.358	947.156
Byregion Fyn	22.898	5.277	7.241	27.712	9.055	12.674	3.027	5.907	39.346	133.137
Trekantområdet	27.176	7.232	7.533	34.428	7.743	19.863	3.751	6.639	44.524	158.889
Sønderjylland	13.405	3.171	3.295	16.360	3.090	8.493	3.092	2.641	18.431	71.978
Storbyregion Esbjerg	12.403	4.101	3.893	16.732	2.573	7.586	3.877	2.427	17.000	70.592
Østjylland	45.677	17.703	15.120	74.350	33.530	32.618	9.481	14.417	98.076	340.972
Midtvestjylland	24.013	10.245	4.193	29.038	6.002	10.953	7.426	4.234	29.977	126.081
Nordjylland	36.604	8.003	9.701	43.907	13.661	17.604	6.559	8.939	47.394	192.372
Hele landet	266.232	87.142	96.620	418.254	185.915	186.769	49.184	118.181	609.440	2.017.737

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

ERHVERVSSPECIALISERING 2018 - RESSOURCEOMRÅDER

Figuren viser inden for hvilke ressource- eller erhvervsområder, Østjylland er specialiseret. Erhvervsspecialiseringen måles ved den såkaldte lokaliseringskvotient (LQ), der opgør, hvor meget et givent erhvervsområde fylder i Østjyllands erhvervsliv i forhold til, hvor meget det fylder på landsplan. Er lokaliseringskvotienten højere end 1,0, har Østjylland en erhvervsmæssig specialisering inden for området. En lokaliseringskvotient på fx 1,2 betyder, at det givne erhvervsområde fylder 20 procent mere i Østjylland end i det samlede danske erhvervsliv.

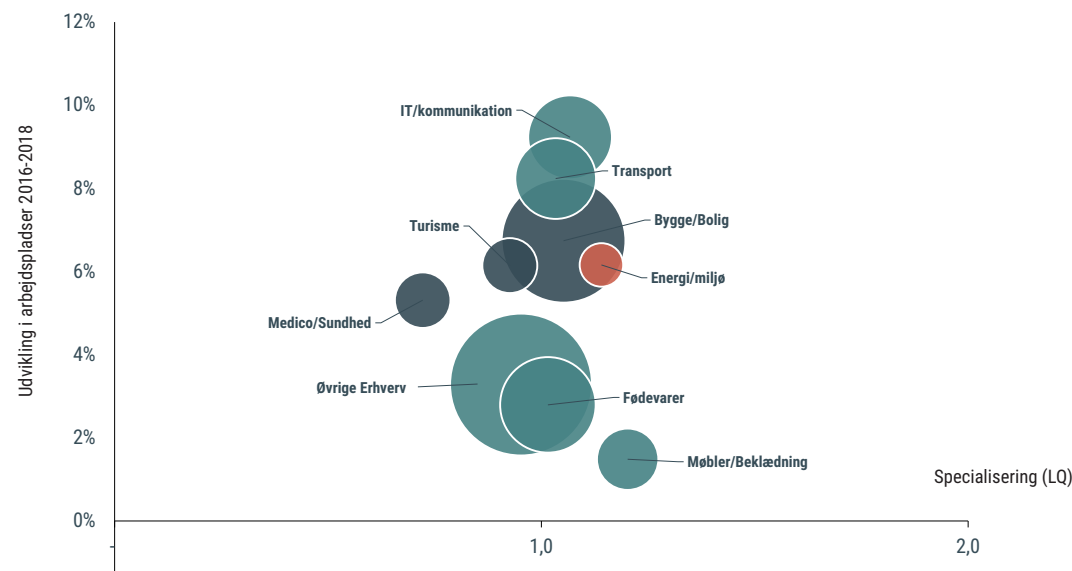
ERHVERVSSPECIALISERING, STØRRELSE OG UDVIKLING

Boblediagrammet viser erhvervsspecialiseringen i form af lokaliseringskvotienten på den vandrette akse. På den lodrette akse vises udviklingen i antal arbejdspladser 2016-2018 i Østjylland. Boblernes størrelse angiver antal arbejdspladser i Østjylland inden for det givne ressourceområde.

Boblernes farve angiver udviklingen i antal arbejdspladser på landsplan 2016-2018:

- Høj vækst (> 5%)
- Moderat vækst (0 - 4,9%)
- Negativ vækst (< 0%)

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

essens

33.530

arbejdspladser inden for ressourceområdet IT/Kommunikation, som er en erhvervsmæssig specialisering i Business Region Aarhus. Antal arbejdspladser i Business Region Aarhus inden for IT/Kommunikation er vokset med ni procent de seneste par år.

6,2%

steg antal arbejdspladser inden for ressourceområdet Energi/Miljø, mens det faldt 1,6 procent på landsplan.

PRIVATE ARBEJDSPLADSER INDEN FOR VÆRDIKÆDEN FØDEVARER 2018

Tabellen viser antal og andel private arbejdspladser inden for ressourceområdet fødevarer i byregioner og i hele landet.

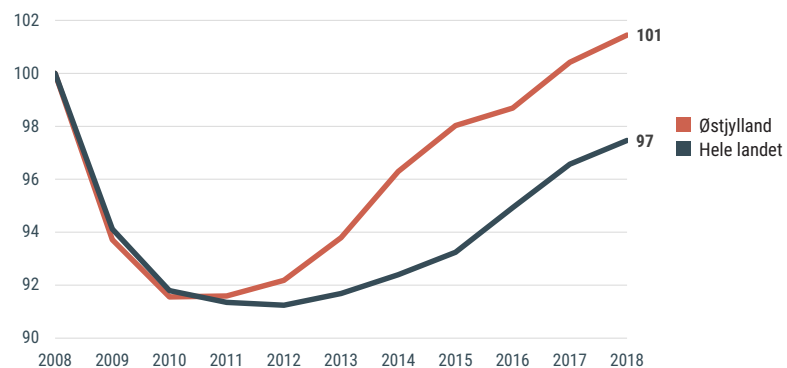
Byregion	Andel af alle beskæftigede	Andel af fødevarerbeskæftigelse	Fødevarer, primære erhverv	Andel	Fødevarer, fremstilling	Andel	Fødevarer, støtteerhverv	Andel	Fødevarer, service	Andel
Sjælland og øer	47%	34%	10.620	19%	13.834	26%	5.493	25%	59.739	44%
Byregion Fyn	7%	9%	5.945	11%	3.958	7%	2.564	12%	10.431	8%
Trekantområdet	8%	10%	5.622	10%	6.951	13%	2.818	13%	11.785	9%
Sønderjylland	4%	5%	4.732	8%	3.183	6%	511	2%	4.979	4%
Storbyregion Esbjerg	3%	5%	4.336	8%	2.817	5%	403	2%	4.847	4%
Østjylland	17%	17%	9.303	17%	9.299	17%	5.435	25%	21.640	16%
Midtvestjylland	6%	9%	7.421	13%	5.911	11%	2.109	10%	8.572	6%
Nordjylland	10%	14%	10.430	19%	8.469	16%	2.709	12%	14.996	11%
Hele landet	100%	100%	55.801	100%	53.416	100%	21.947	100%	135.068	100%

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

UDVIKLING I FØDEVAREBESKÆFTIGELSE 2008-2018

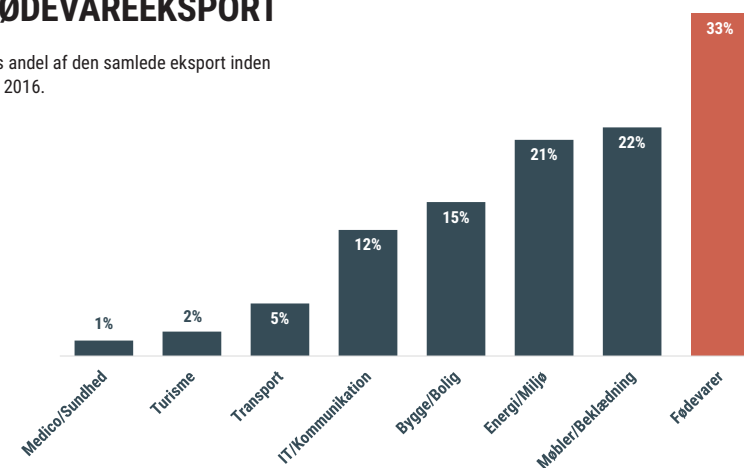
Figuren viser, udviklingen (2008=100) i private fødevarerarbejdspladser i Østjylland og i hele landet.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

ANDEL AF FØDEVAREEKSPORT

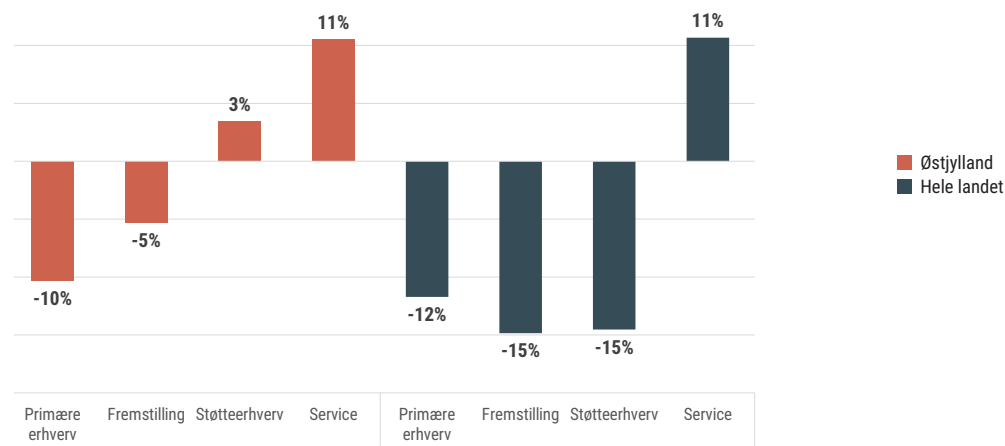
Figuren viser Østjyllands andel af den samlede eksport inden for erhvervsområderne i 2016.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

UDVIKLING I BESKÆFTIGELSE I FØDEVAREVÆRDIKÆDEN 2008-2018

Figuren viser udviklingen i antal private arbejdspladser inden for fire led i fødevareværdikæden (primære erhverv, fremstilling, støtteerhverv og serviceerhverv) i Østjylland og i resten landet.

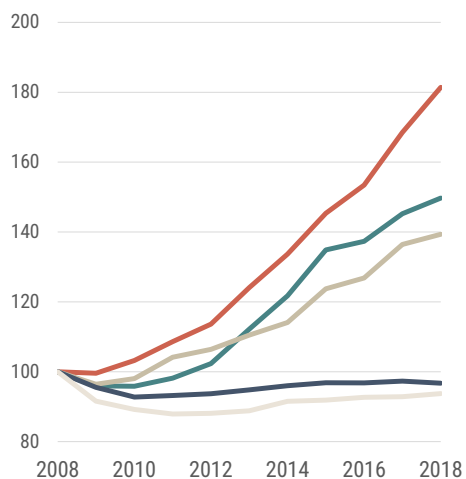
Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

UDVIKLING I BESKÆFTIGELSE FORDELT PÅ UDDANNELSE

Figuren udviklingen (2008=100) i fødevarebeskæftigelse 2008-2018 i Østjylland fordelt på uddannelsesniveau.

Uddannelsesniveau:

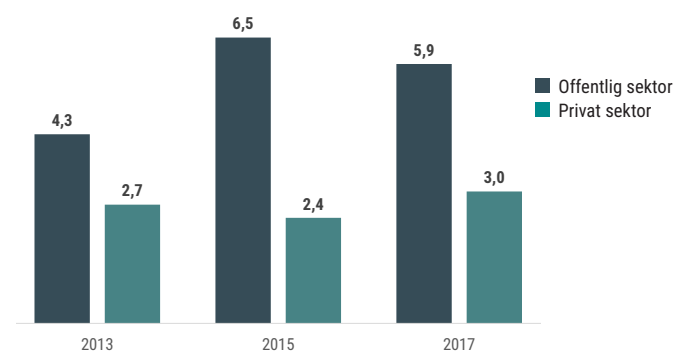
- Lang videregående
- Mellemlang videregående
- Kort videregående
- Erhvervsfaglig
- Ufaglært

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

UDGIFTER TIL FORSKNING OG UDVIKLING I FØDEVARER

Figuren viser udgifter til forskning og udvikling (FoU), som andel af samlet FoU fordelt på offentlig og privat sektor i 2013, 2015, 2017 i Danmark. Tal for 2017 er foreløbige.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

essens

5.435

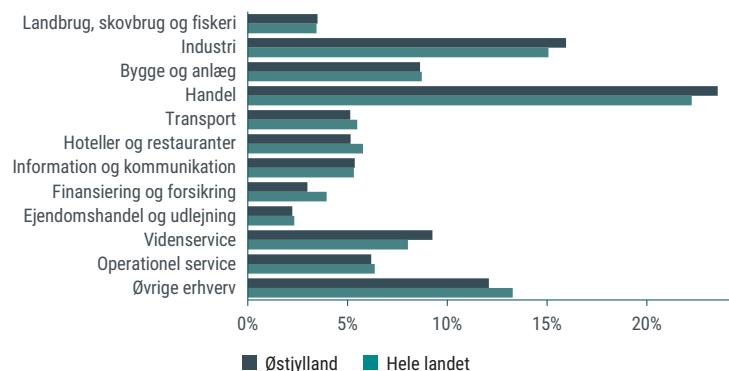
I Østjylland er der mere end 5.000 arbejdspladser inden for fødevare-støtteerhvervene som bl.a. omfatter fremstilling af emballage og maskiner til fødevareindustrien.

3,0%

Udgifterne til fødevareforskningen udgjorde i 2017 3,0 procent af den private sektors samlede udgifter til forskning og udvikling. I den offentlige sektor udgjorde fødevareforskning 5,9 pct. af de samlede forskningsudgifter.

ERHVERVSSTRUKTUR 2018 - BRANCHER

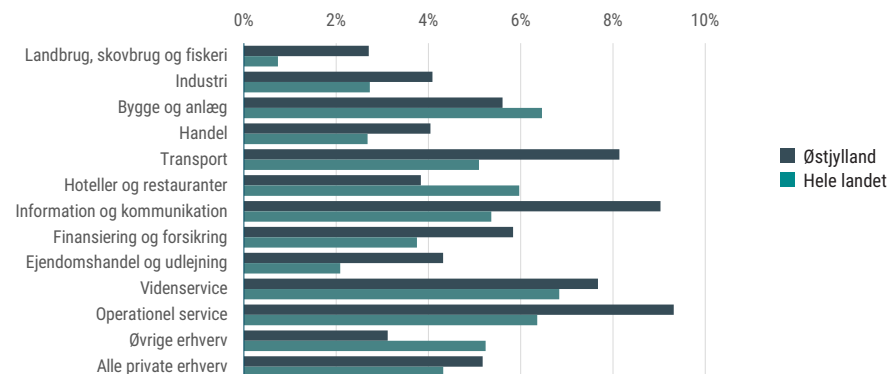
Figuren viser, hvordan de private arbejdspladser fordeler sig på brancher i Østjylland og i hele landet.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

UDVIKLING I ERHVERVSSTRUKTUR 2016-2018

Figuren viser udviklingen i antal private arbejdspladser fordelt på brancher i Østjylland og i hele landet.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

PRIVATE ARBEJDSPLADSER 2018 - BRANCHER

Tabellen viser antal private arbejdspladser i byregioner og i hele landet fordelt på brancher.

Kommune	Landbrug, skovbrug og fiskeri	Industri	Bygge og anlæg	Handel	Transport	Hoteller og restauranter	Information og kommunikation	Finansiering og forsikring	Ejendomshandel og udlejning	Videnservice	Operationel service	Øvrige erhverv	Alle private erhverv
Sjælland og øer	13.237	95.824	79.917	204.246	49.546	58.999	69.286	51.357	23.029	94.190	68.943	138.582	947.156
Byregion Fyn	7.119	21.382	13.193	30.202	6.330	8.611	4.961	3.472	3.292	8.124	8.162	18.289	133.137
Trekantområdet	6.995	33.334	13.061	39.560	11.616	8.357	3.450	3.796	3.273	8.691	8.755	18.001	158.889
Sønderjylland	5.475	17.613	5.335	15.588	4.913	3.575	1.198	2.190	1.577	2.327	3.904	8.283	71.978
Storbyregion Esbjerg	5.433	13.400	6.907	15.387	3.965	4.515	895	1.160	1.883	3.966	3.643	9.438	70.592
Østjylland	11.914	54.377	29.437	80.292	17.497	17.565	18.267	10.193	7.611	31.542	21.083	41.194	340.972
Midtvestjylland	9.561	33.551	11.636	28.127	5.907	4.977	2.300	2.818	2.586	5.542	5.575	13.501	126.081
Nordjylland	12.823	40.001	18.897	41.979	7.886	11.334	7.129	5.070	4.482	8.594	9.945	24.232	192.372
Hele landet	69.526	303.994	175.940	448.939	110.596	116.442	107.280	79.722	47.055	161.995	128.397	267.851	2.017.737

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

ERHVERVSSPECIALISERING 2018 - BRANCHER

Figuren viser, inden for hvilke brancher, Østjylland er specialiseret. Erhvervsspecialiseringen måles ved den såkaldte lokaliseringskvotient (LQ), der opgør, hvor meget en given branche fylder i Østjyllands erhvervsliv i forhold til, hvor meget den fylder på landsplan. Er lokaliseringskvotienten højere end 1,0, har Østjylland en erhvervsmæssig specialisering inden for branchen. En lokaliseringskvotient på fx 1,2 betyder, at den givne branche fylder 20 procent mere i Østjylland end i det samlede danske erhvervsliv.

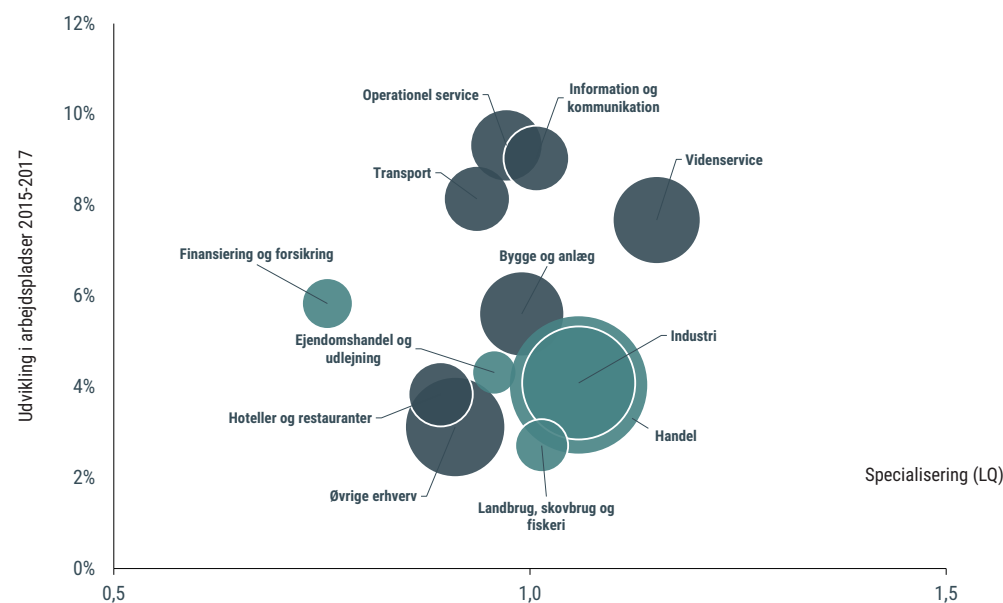

ERHVERVSSPECIALISERING, STØRRELSE OG UDVIKLING

Boblediagrammet viser erhvervsspecialiseringen i form af lokaliseringskvotienten på den vandrette akse. På den lodrette akse vises udviklingen i antal arbejdspladser 2016-2018 i Østjylland. Boblernes størrelse angiver antal arbejdspladser i Østjylland inden for den givne branche.

Boblernes farve angiver udviklingen i antal arbejdspladser på landsplan 2016-2018:

- Høj vækst (> 5%)
- Moderat vækst (0 - 4,9%)
- Negativ vækst (< 0%)

essens

VIDEN-SERVICE

Opgøres erhvervslivet i traditionelle brancher, er Videnservice den stærkeste erhvervsmæssige specialisering i de østjyske kommuner samlet set.

54.377

arbejdspladser inden for branchen Industri som er den næststørste branche i den private sektor i de østjyske kommuner. I perioden 2016-2018 voksede branchen med mere end fire procent i Business Region Aarhus og 2,7 procent på landsplan.

6,0%

Der starter mange nye virksomheder i Østjylland. Etableringsraten var på 6,0 procent, som er det næsthøjeste niveau blandt byregionerne i Danmark. Under højkonjunktoren i 2007 og 2008 lå etableringsraten i Business Region Aarhus omkring otte procent. Etableringsraten måler antal nye virksomheder som andel af antal eksisterende virksomheder i kommunen.

IVÆRKSÆTTERE 2017 OG 2016

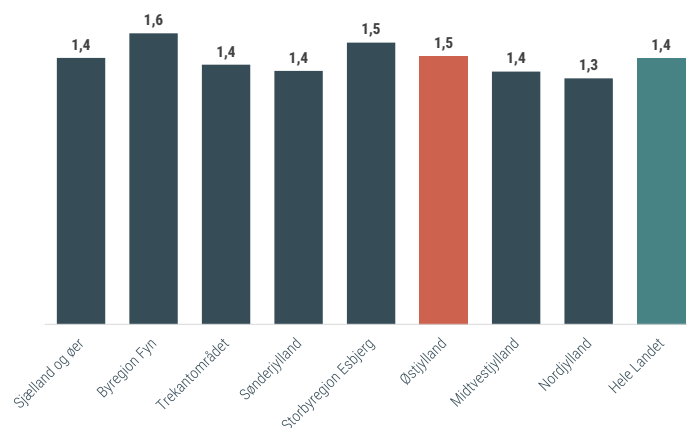
Tabellen viser antal iværksættere og etableringsraten (nye virksomheder sat i forhold til eksisterende virksomheder) i 2017 i byregioner og i hele landet. Iværksættere er nye virksomheder, der har aktivitet svarende til mindst et halvt årsværk.

Kommune	Iværksættere		Etableringsrate 2017
	2016	2017	
Sjælland og øer	10.372	10.535	7,3%
Byregion Fyn	1.156	1.194	5,6%
Trekantområdet	1.191	1.130	5,1%
Sønderjylland	567	495	4,5%
Storbyregion Esbjerg	551	532	4,9%
Østjylland	2.852	2.967	6,0%
Midtvestjylland	840	863	4,6%
Nordjylland	1.543	1.697	5,6%
Hele Landet	18.827	19.181	6,3%

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

JOBSKABELSE PR. IVÆRKSÆTTER

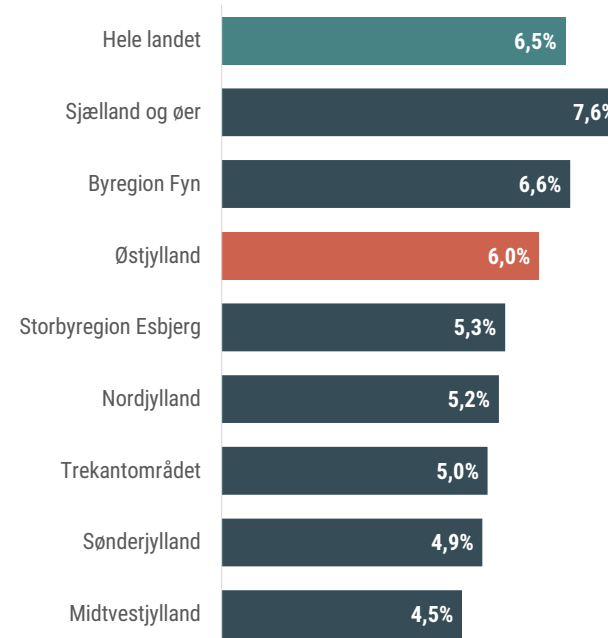
Figuren viser, hvor mange job (inkl. iværksætteren) der gennemsnitligt er skabt pr. iværksættervirksomhed i 2018, blandt de virksomheder der startede i årene 2013-2017.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

IVÆRKSÆTTERNES ANDEL AF DEN SAMLEDE BESKÆFTIGELSE 2017

Figuren viser, hvor meget beskæftigelsen i iværksættervirksomhederne udgør af den samlede private beskæftigelse i byregioner og i hele landet.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

essens

2.967

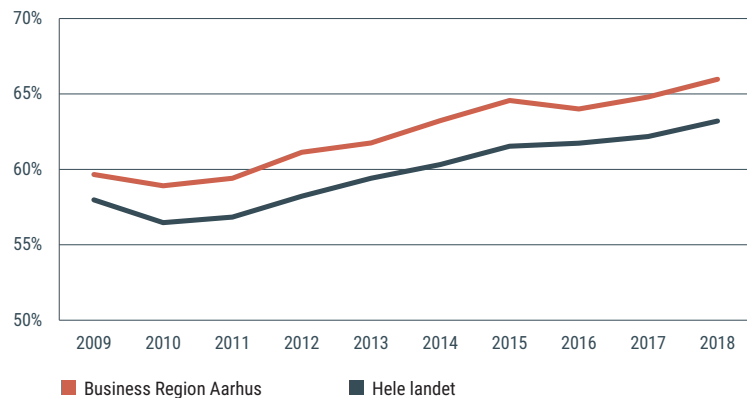
nye reelt aktive virksomheder startede i de østjyske kommuner i 2017. Heri indgår ikke genstartede virksomheder samt virksomheder med økonomisk aktivitet svarende til mindre end et halvt årsværk.

1,5

job har hver iværksættervirksomhed i gennemsnit skabt i Business Region Aarhus. Det er på niveau med gennemsnittet i de øvrige byregioner. Beskæftigelsen i iværksættervirksomhederne udgør 6,0 procent af den samlede beskæftigelse.

OVERLEVELSESRATER FOR IVÆRKSÆTTERNE

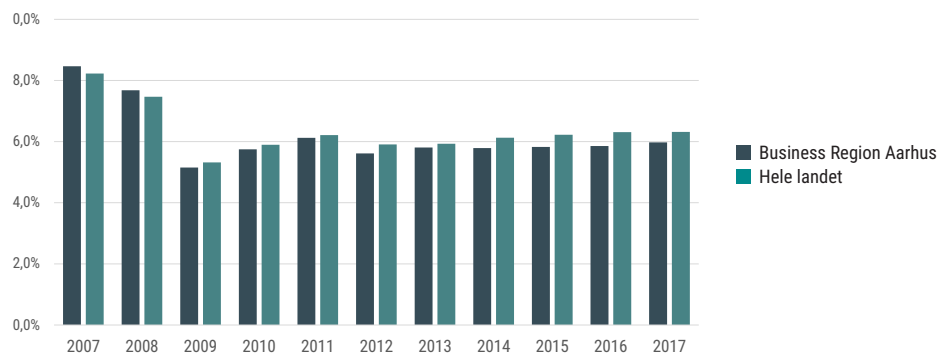
Figuren viser hvor stor en andel af iværksættervirksomhederne, der stadig lever 5 år efter, at de startede.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

IVÆRKSÆTTERE 2007-2017

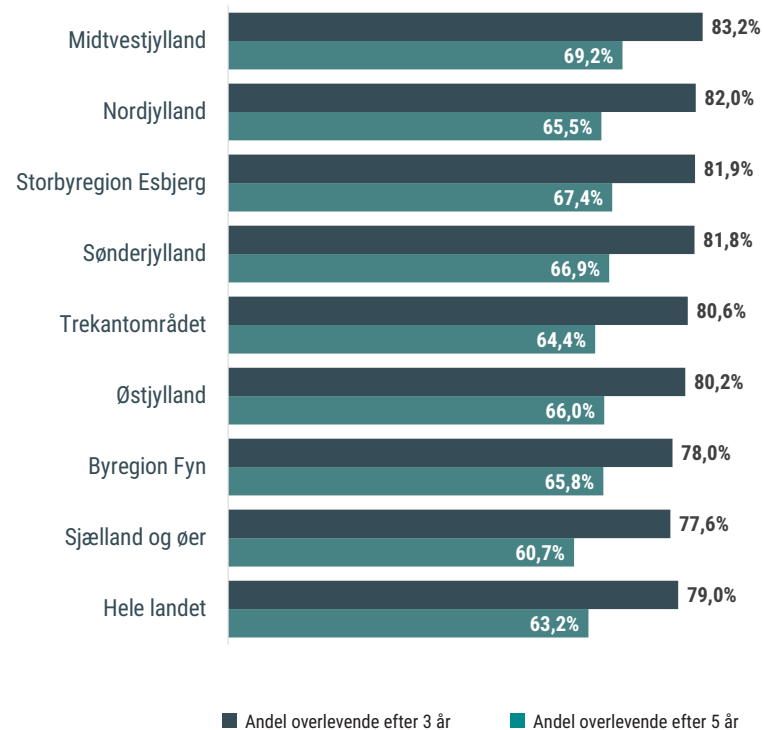
Figuren viser udviklingen i etableringsraten (nye virksomheder sat i forhold til eksisterende virksomheder) i Business Region Aarhus og i hele landet.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

OVERLEVELSESRATER EFTER 3 OG 5 ÅR

Figuren viser hvor stor en andel af iværksættervirksomhederne, der stadig lever hhv. 3 og 5 år efter, at de startede.

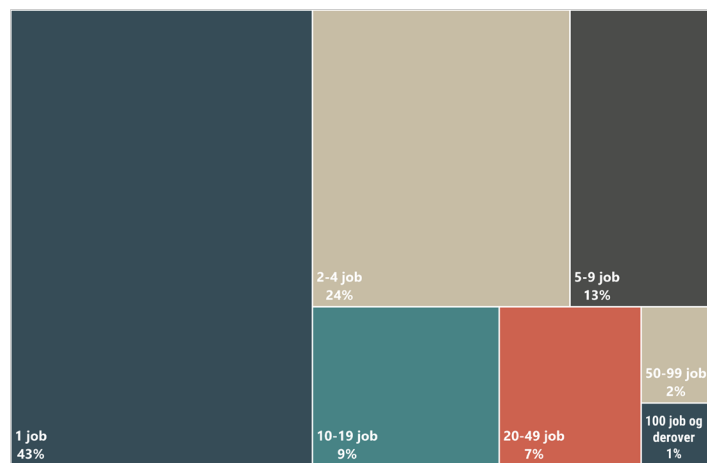

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

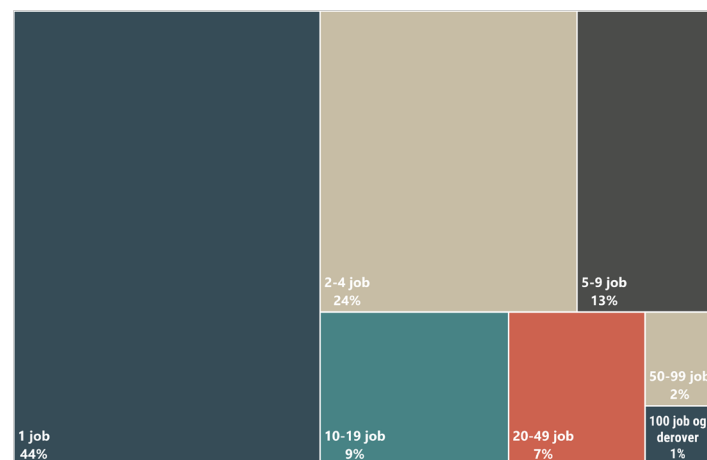
ARBEJDSSTEDERNES STØRRELSE 2017

Figurene viser, hvordan arbejdsstederne i Business Region Aarhus og i hele landet fordeler sig på størrelse.

Business Region Aarhus

Hele landet

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

EKSPORTANDEL 2017 OG 2016

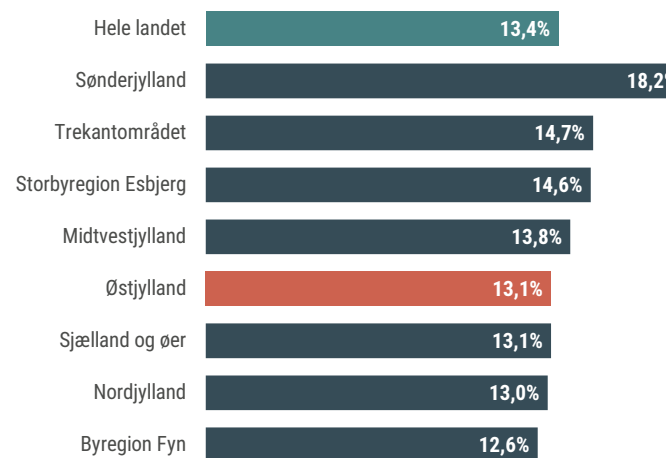
Tabellen viser, hvor stor en andel af virksomhedernes omsætning, der går til eksport i byregioner og i hele landet.

Byregion	Eksportandel	
	2016	2017
Sønderjylland	35,7%	37,9%
Midtvestjylland	31,7%	33,8%
Sjælland og øer	32,0%	30,1%
Nordjylland	27,0%	26,2%
Storbyregion Esbjerg	24,7%	25,4%
Byregion Fyn	22,8%	24,4%
Østjylland	23,3%	24,4%
Trekantområdet	20,9%	20,6%
Hele landet	28,6%	28,1%

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

ANDEL EKSPORTVIRKSOMHEDER 2017

Figuren viser, andelen af virksomheder i byregioner og hele landet, der eksporterer varer eller tjenesteydelser til udlandet.

Kilde: STRAN, eStatistik og Danmarks Statistik

essens

13,1%

af Østjyllands virksomheder har eksport til udlandet, mens en fjerdedel af omsætningen i byregionens virksomheder kommer fra eksport.

80,2%

af iværksætterne i Østjylland er stadig aktive tre år efter, at de blev etableret. Efter fem år er to ud af tre iværksættervirksomheder i kommunen stadig i live.

KLIMA OG BÆREDYGTIGHED

LOKALT GLOBALT

Bæredygtighed har fået en global betydning som grundlag for at handle på ansvarlige måder. I økonomien, i politikken, i virksomhederne, socialt og i de enkelte husholdninger.

Det går den rigtige vej

Energiforbruget pr. indbygger i de østjyske kommuner har været faldende fra 2009 til 2017. Når man medregner både husholdningernes og erhvervslivets samlede energiforbrug, så forbruger hver indbygger i byregionen lige så meget energi, som der kræves for at opvarme godt og vel halvanden standard parcelhus på 130 m².

Samtidig har fordelingen ændret sig, så 38 procent af energiforbruget i 2017 dækkes af energi, der kommer fra vedvarende energikilder som fx biomasse, sol og vind. Andelen er næsten fordoblet siden 2009, hvor kun godt 20 procent af energiforbruget blev dækket af vedvarende energi.

Reduktionen i udledningen af CO₂, som er en central politisk målsætning lokalt og globalt, er på samme måde foregået i et støt tempo siden 2009. I Østjylland udleder husholdninger og erhvervsliv i dag 32 procent mindre CO₂ end for ti år siden. I faktiske tal betyder det, at man i byregionen er gået fra, at hver indbygger udledte 8,2 ton CO₂ i 2009 til, at der udledes 5,5 ton pr. indbygger i 2017.

Opgørelsen af bruttoenergiforbrug og CO₂ udledning i byregionen er baseret på de energiregnskaber, som Region Midtjylland har udarbejdet siden 2007. Energiregnskaberne afdækker energiforbruget i den enkelte kommune, og viser hvilke kilder energien kommer fra, herunder om den er vedvarende.

En række kommuner har også politiske målsætninger og visioner for mængden og håndteringen af spildevand, eksempelvis at regnvand, i stedet for at ende i kloakken som spildevand, indgår som et rekreativt og æstetisk element i den fysiske planlægning. På landsplan udleder erhvervslivet lidt mere spildevand end husholdningerne, og dermed kan udledningen pr. indbygger i et vist omfang afspejle kommunens erhvervsstruktur. I de østjyske kommuner udledes der årligt 180 m³ spildevand pr. indbygger. Det er lavere end niveauet i alle andre byregioner uden for hovedstadsområdet.

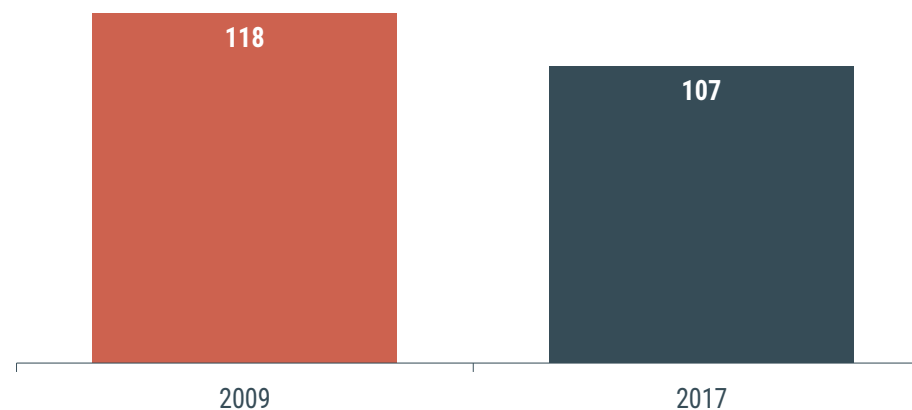
5,5 ton

Så meget CO₂ udledes årligt pr. indbygger i Østjylland i 2017. Det er 32 procent, eller 2,7 ton mindre end i 2009.

ENERGIFORBRUG PR. INDBYGGER 2009 OG 2017

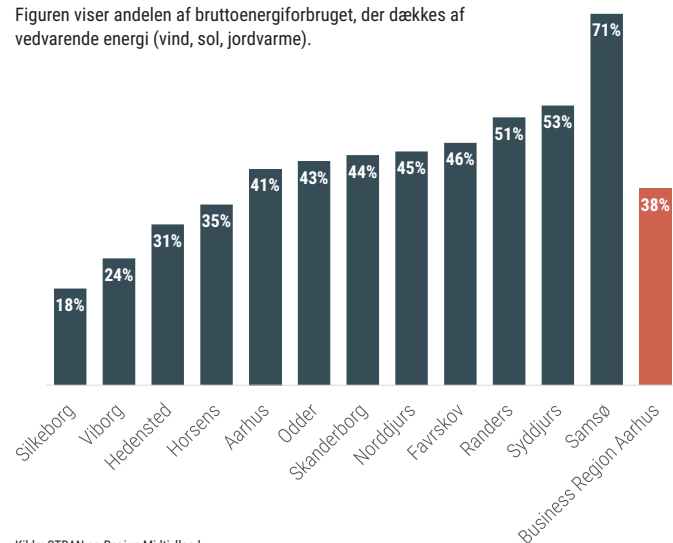
Figuren viser bruttoenergiforbruget (GJ) pr. indbygger i 2009 og 2017 i Business Region Aarhus. Bruttoenergiforbruget udtrykker den samlede mængde indført primær energi, der bliver tilført for at dække hele energiforbruget. Den mængde primær energi som bliver tilført består af en blanding af brændsler og brændselsfri energi i form af fx biomasse, sol og vind.

Kilde: STRAN og Region Midtjylland

VEDVARENDE ENERGI 2017

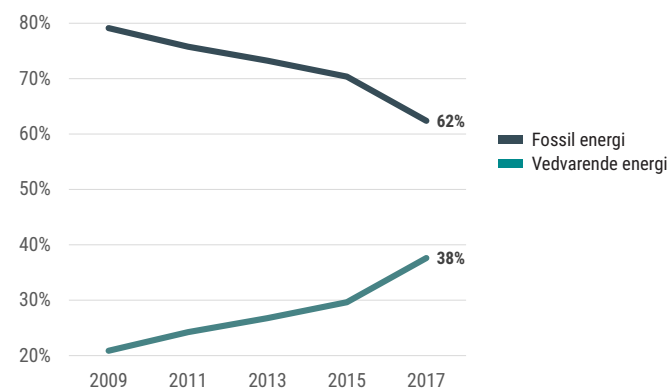
Figuren viser andelen af bruttoenergiforbruget, der dækkes af vedvarende energi (vind, sol, jordvarme).

Kilde: STRAN og Region Midtjylland

ENERGIFORBRUG FORDELT PÅ BRÆNDELSE

Figuren viser udviklingen i andelen af bruttoenergiforbruget, der dækkes af hhv. fossil og vedvarende energi (vind, sol, jordvarme).

Kilde: STRAN og Region Midtjylland

essens

107

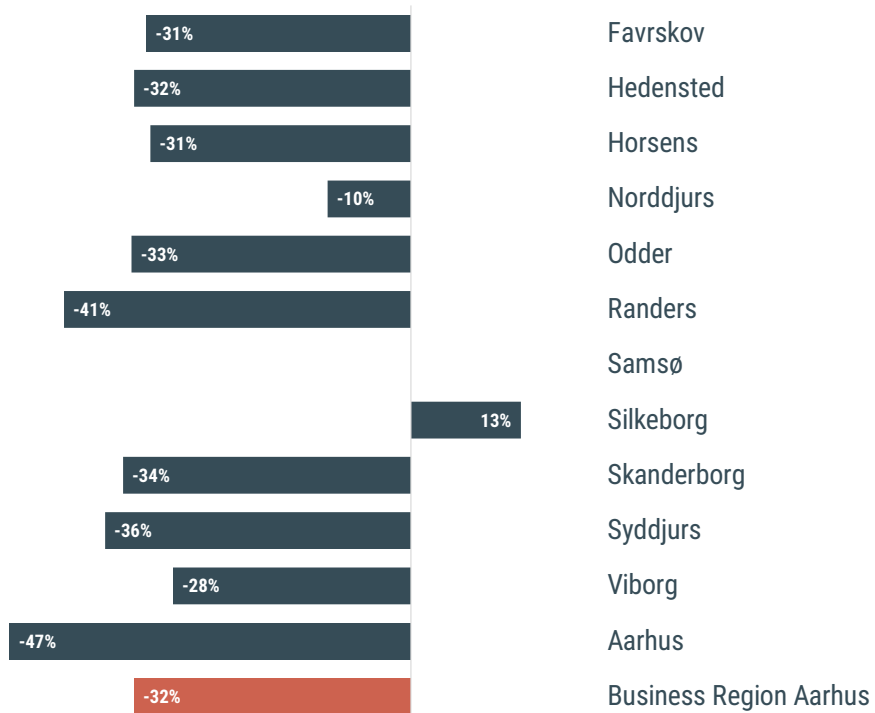
gigajoule energi bruges der pr. indbygger i den østjyske byregion. Det kræver ca. 65 gigajoule årligt at opvarme et standard parcelhus på 130 m².

38%

af energiforbruget i den østjyske byregion dækkes af energi, der kommer fra vedvarende energikilder som fx biomasse, sol og vind. Andelen er steget kraftigt siden 2009, hvor 21 procent af energiforbruget blev dækket af vedvarende energi.

UDVIKLING I CO₂ UDLEDNING PR. INDBYGGER 2009-2017

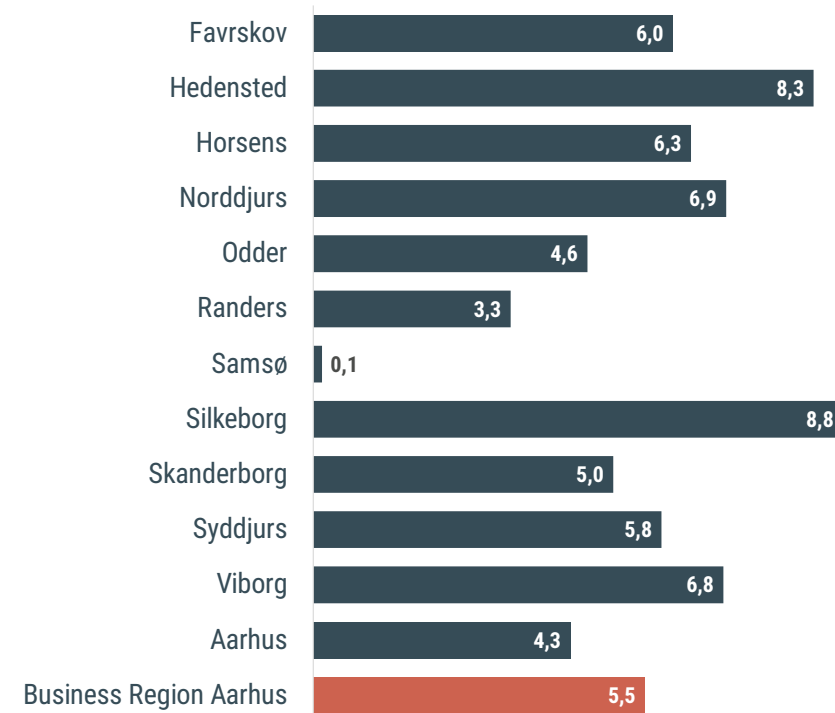
Figuren viser udviklingen 2009-2017 i CO₂ udledning pr. indbygger i de østjyske kommuner og i Business Region Aarhus. Både udledningen fra private husholdninger og fra virksomheder indgår. CO₂ udledningen pr. indbygger i Samsø Kommune er gået fra at være negativ i tidligere år (grundet modregning af eksporteret vindmøllestrøm) til nu at være positiv. Derfor kan der pt. ikke beregnes en meningsfuld udvikling i CO₂ udledning pr. indbygger i Samsø Kommune.

Kilde: STRAN og Region Midtjylland

CO₂ UDLEDNING PR. INDBYGGER 2017

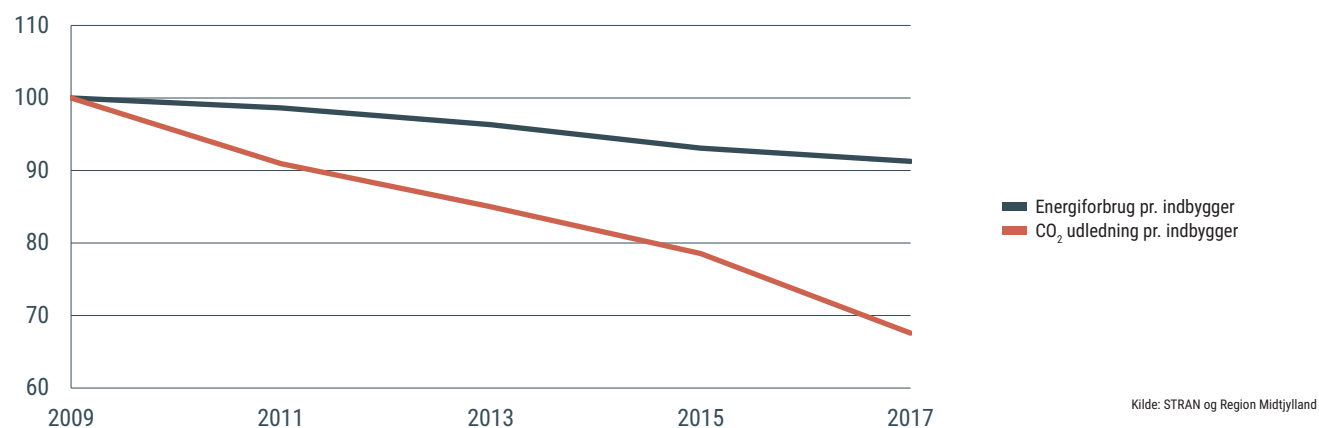
Figuren viser CO₂ udledning i ton pr. indbygger i de østjyske kommuner og i Business Region Aarhus. Både udledningen fra private husholdninger og fra virksomheder indgår.

Kilde: STRAN og Region Midtjylland

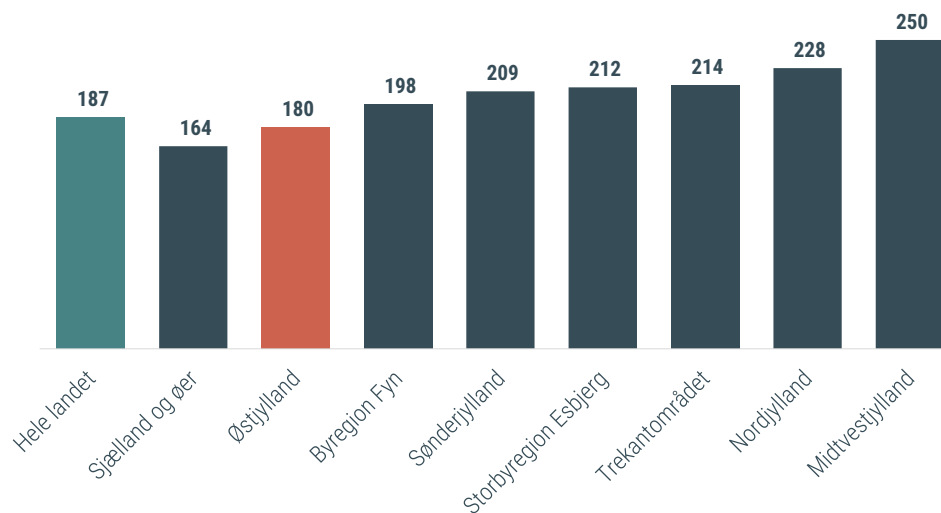
ENERGIFORBRUG OG CO₂ UDLEDNING PR. INDBYGGER 2009-2017

Figuren viser udviklingen (2009=100) i bruttoenergiforbruget og CO₂ pr. indbygger i Business Region Aarhus.

SPILDEVANDSUDLEDNING PR. INDBYGGER

Figuren viser spildevandsudledningen (m³) pr. indbygger 2016 i byregioner og hele landet.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

essens

180

m³ spildevand udledes pr. indbygger i Østjylland. Det er lavere end i de fleste andre byregioner.

32%

CO₂ udledningen pr. indbygger i Business Region Aarhus faldt 32 procent i perioden 2009-2017.

PÅ SAMME FREKVENNS

Business Region Aarhus består af de 12 kommuner Favrskov, Hedensted, Horsens, Skanderborg, Samsø, Odder, Norddjurs, Syddjurs, Randers, Silkeborg, Viborg og Aarhus.

Tilsammen en million østjyder, en halv million arbejdspladser og landets største vækstområde uden for hovedstadsområdet.

Kommunerne deler befolkning, arbejdsmarked, erhvervsklynger, kultur, service, uddannelse og transport. Det er ikke en enkelt kommune og ikke en enkelt faktor, der driver udviklingen.

Der er tillige udarbejdet tilsvarende publikationer for de enkelte østjyske kommuner. De giver samlet et ensartet overblik over den østjyske byregion og de vigtigste drivkræfter, ved at stille ind på samme frekvens. Alle publikationerne kan hentes her: www.businessregionaarhus.dk

